Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 241. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЛИСТОПАДА 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 15, 1980 No. 241. VOL. LXXXVII.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ВСІЄЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЗСА І ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Ми, уповноважені представники суспільно-громадських організацій і рівночасно делегати на XIII Конгрес УККА в днях 10-го, 11-го і 12-го жовтня 1980 року у Філядельфії, вирішили одностайно поінформувати українську спільноту про події, що зайшли на цьому ж Конгресі, а одночасно подати наше спільне становище до них.

Визвольний Фронт, що являється громадською фасадою одного політичного середовища, від довшого часу намагався перебрати громадське життя під виключно свою контролю.

Черговою, вже цілком виразно заплянованою акцією перебрати повністю контролю над громадським життям українців у ЗСА була сама підготовка до переведення XIII Конгресу Українців Америки.

Тут хочемо підкреслити, що цей Конгрес порушив фундаментальні основи УККА, як організації організацій.

1. XIII Конгрес не вибрав найвищого керівного органу УККА, яким є Крайова Рада УККА, а це створює неважність Конгресу, а за тим усі постанови та вибір інших керівних органів УККА не можуть бути вірними і зобов'язуючими.

2. Вибори до Екзекутиви переведено всупереч обов'язуючому Статутові.

3. Представники Визвольного Фронту зламали фундаментальні основи, які привели 40 років тому до створення української репрезентації у ЗСА, нехтуючи ролю в цьому зговорення Братніх Союзів і інших основоположників УККА.

Підважуючи ці головні основи УККА як організації організацій, Визвольний Фронт перемінив УККА в монопартійну репрезентацію свого руху, узурпуючи собі назву УККА.

(Закінчення на стор. 6)

Ю. Орлов вислав до Мадриду протестну заяву

Москва. — Пресове агенство Ройтерса інформує, що советський дисидент, основоположник Московської Гельсінкської Групи Юрій Орлов, написав і вислав з концентраційного табору у Пермі, де він тепер перебуває, гостру протестну заяву адресовану учасникам Мадридської конференції для справ безпеки і співробітництва в Европі, у якій він закликає представників західніх держав неуступчиво домагатись обговорення питання прав людини в Советському Союзі й інших комуністичних державах. Орлов також закликає усі держави, які підписали Гельсінкські угоди в 1975 році, щоб вони негайно звільньнили з ув'язнення усіх осіб засуджених за політичні чи релігійні переконання.

Кореспонденти і західні дипломати звертають увагу, що Орлов закликає Захід підписати із Советським Союзом договір про зменшення нуклеарної стратегічної зброї (САЛТ II), бо політичне й мілітарне напруження між СССР і західніми країнами тільки погіршує становище політичних в'язнів в численних советських в'язницях, концтаборах і „психушках".

„Тільки тому, — пише Юрій Орлов, — ті, що борються за права людини в СССР зацікавлені у відпруженні міжнародніх відносин, але тільки з передумовою, що буде встановлена контроля для збереження миру."

Копію цього звернення Орлова передала закордонним кореспондентам його дружина Іріна Орлова і при тому заявила, що органи КҐБ стосують супроти її мужа вишукані способи терору та підсилають провокаторів, які опісля доносять таборовій владі про „злодіяння" Орлова, щоб таким способом покарати його опісля карцером чи іншими карами. Під теперішню пору Орлов відбуває шестимісячне покарання за нібито „нарушення таборової дисципліни". Іріна Орлова також закликає через кореспондентів учасників Мадридської конференції заступитися за її мужа.

ВИСТУПАЮТЬ В ОБОРОНІ САХАРОВА, РУДЕНКА Й ІНШИХ ДИСИДЕНТІВ

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет в обороні академіка Андрея Сахарова, який провів вже чимало корисних акцій в обороні творця правозахисного руху в Советському Союзі інформує, що напередодні відкриття Мадридської конференції для справ безпеки і співробітництва в Европі, яка розпочалася в столиці Еспанії 11-го листопада ц.р., Комітет вислав меморандум в обороні Сахарова й інших дисидентів в Советському Союзі домагаючись припинення переслідувань над ними.

Меморандум, який до речі підписали 200 визначних особистостей культурного світу — письменники, артисти, вчені, профспілкові діячі, громадські і політичні провідники, був доручений делеґатам З'єднаних Стейтів Америки і делеґаціям західньоевропейських країн. Меморандум домагається, що справу пошанування прав людини в Советському Союзі й інших комуністичних країнах, треба поставити у програмі нарад, як центральну проблему Мадридської конференції.

Серед підписаних є Нобелівські лавреати, як, наприклад: Чеслав Мілош, Гайнріх Болл і д-р Кеннет Арров; письменники: Том Стоппард, Джон Апдайк, Артур Міллер, Кліф Барнс, Сузан Зонтаґ, Педді Чаєвскі, Геролд Пінтер, Артур Шлесінджер, Юджін Йонеско, Реймонд Арон, Бернард Маламуд, Едвард Елбі, Ед Баллінс та багато інших. Є також численні фільмові продуценти, світової слави вчені, громадські й політичні діячі, юнійні активісти, борці за громадянські права і сенатори. Між сенаторами видніють такі відомі прізвища, як Генрі Джексон, Деніел П. Мойніген, Адлей Стівенсон та інші.

В меморандумі, побіч вимоги звільнити з-під арешту А. Сахарова, вимагається також звільнення з ув'язнення д-ра Юрія Орлова, основника Московської Гельсінкської групи, Анатолія Щаранського, видатного жидівського активіста за право жидів еміґрувати до Ізраїля, Миколи Руденка, основника Української Гельсінкської групи, а також багатьох інших відомих дисидентів, які перебувають у численних советських в'язницях, концтаборах і психіятричних заведеннях.

„Усі ці жінки і чоловіки, — говориться в кінцевих рядках меморандуму, — були ув'язнені і суджені за оборону громадських, релігійних і національних прав. На передодні Мадридської конференції, ми не можемо знайти кращої нагоди для вимоги негайного звільнення усіх в'язнів суджених за їхні переконання", — кажуть автори цього важливого під кожним оглядом документу.

Ґ. БЕЛЛ ГОСТРО ЗААТАКУВАВ СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ

Мадрид, Еспанія. — У четвер, 13-го листопада, голова американської делеґації Ґриффин Белл виступив зі своєю основною промовою на пленумі Мадридської конференції. На цю промову очікувано загально з нетерпеливістю з огляду на намагання советської делеґації відтягнути відкриття конференції аж доки інші її учасники не приймуть советських умов.

У своєму виступі Белл сконцентрував увагу на трьох головних питаннях: на перегляді застосування кінцевих ухвал Гельсінкської конференції, на численних випадках порушень тих ухвал Советським Союзом як у площині непошанування людських прав так і в порушуванні національних прав різних народів, підкреслюючи зокрема збройний напад СССР на Афганістан та його наслідки.

Белл назвав цілий ряд випадків, у яких советський режим пляново й свідомо топче свої зобов'язання, заглушуючи закордонні радіопередачі, зменшуючи еміґрацію жидів, які бажають виїхати з СССР та доручуючи сателітним урядам зміцнювати переслідування людей, що він теж останньо зміцнив і в кордонах СССР. Советська збройна інтервенція в Афганістані є таким разючим потоптанням всіх прав і зобов'язань, що доки советські війська не покинуть тієї країни, ніякі наради, зустрічі та конференції не зможуть злагіднити міжнародного напруження.

Після Белла виступали представники інших держав, які наголошували ці самі питання. Серед тих представників на особливу увагу заслуговує виступ представника Британії Пітера Блейкера, який не менше гостро як Белл засудив політику Москви і її намагання підкорити собі різні народи й держави.

Програми і процедури та часу тривання Мадридської конференції ще дотепер не узгіднено. Представники чотирьох невтральних країн при підтримці інших европейських держав висунули компромісову пропозицію, яка є предметом обговорення. Загально сподіються, що советська делеґація ту компромісову розв'язку прийме. Зате ще й далі є великі сумніви, чи Москва погодиться на чергову після Мадриду конференцію для розгляду примінення Гельсінкських угод.

Делеґація КВОР відвідала єпископа В. Лостена

Стемфорд, Конн. (Я. Р.). — Стемфордський владика Василь Лостен прийняв 4-го листопада на двогодинній авдієнції представників Координаційної Виховно-Освітньої Ради УККА, які висловили Владиці пропозиції відносно оформлення на Синоді Української Католицької Церкви одноцілого українського релігійно-національного виховного ідеалу, здійснювання якого запевняло б на майбутнє повний розвиток Української Католицької Церкви й українських громад поза межами України. В склад делеґації входили: Ярослав Рак, Павлина Андрієнко-Данчук, Ігор Гурин та Іван Кобаса.

Рівночасно делеґація відновила ідею створення одного світового центру українського шкільництва всіх систем для видавання шкільних підручників і шкільної літератури, як рівнож організування систематичних курсів з фаховими вчителями для доповнювання знання українознавчих дисциплін поселенців і їхніх дітей у діяспорі.

Владика Василь виявив глибоке розуміння і схвалення цих суґестій, якими він сам, до речі, клопочеться, і обіцяв піднести цю справу під час плянованого на синоді виховного реферату Владики Сапеляка. Проте успіх цілої цієї акції Владика Василь узалежнював від збільшення поклинань священиків і сестер, бо годі вимагати від священика італійського роду, щоб він вчив дітей-парафіян українського катехизму та впоював дітям любов і пошану до української культури.

Новий російський дисидент прибув до Франкфурту

Франкфурт, Західня Німеччина. — Сюди прибув відомий російський письменник Лев Копелєв зі своєю дружиною Раїсою Орловою. Л. Копелєв побіч Андрея Сахарова був під сучасну пору найвидатнішим дисидентом і активним борцем за людські права в СССР. Переслідуваний і в'язнений советською владою, він накінець був поставлений перед альтернативою: бути судженим і засудженим на довгі роки тюрми й заслання на Сибірі, або виїхати на захід. Копелєв, якого здоров'я підірване тюрмою і переслідуваннями, вибрав виїзд на захід з надією, що йому буде дана можливість повернутися назад до СССР після одного року.

Прощання Копелєвих зі знайомими й родиною на летовищі Шереметєво в Москві та умови їхнього відлету були характеристичні для підсоветських відносин. На летовищі, за дротяною сіткою зібралося кілька десяток приятелів Копелєва та його дружини й їхні однодумці. Прийшла і їхня родина. Серед присутніх були активні діячі руху оборони людських прав та деякі поети й письменники на чолі з Беллою Ахмадуліною і Іриною Варламовою.

Шість советських митників переглядали понад годину три чемодани виїжджаючих. Без ніякого умотивування вони забрали від Копелєвих деякі їхні наукові праці, а найважніше адресар з адресами родини й приятелів в СССР та в світі. Серед забраних матеріялів нотатки Копелєва про впливи Ґете на російську літературу, доповіді його дружини про американського письменника Марка Твейна та про Мартина Лютера Кінґа, список книжок, які вони залишили у своїй приватній бібліотеці, том поезій Пушкіна виданий 1874 року тощо.

Копелєви мали змогу спинитися в Німеччині, в домі відомого німецького письменника Гайнріха Белла, який їх запросив до себе, або виїхати до Ізраїлю, бо Лев Копелєв є жидівського походження. Вибрали вони Західню Німеччину з огляду на широкі можливості студій. Копелєв є провідним російським ґерманістом і перекладачем з німецької мови, а його дружина спеціялістом в американській літературі. Їхній виїзд з СССР витворить велику прогалину серед російського руху оборони людських прав.

Ген. П. Григоренко виступав на конференції в Бонні

Бонн, Західня Німеччина (Р. К.). — Тут, у понеділок і вівторок, 27 і 28 жовтня, відбулася конференція, присвячена Мадридській нараді в справах перевірки Гельсінкських угод. Конференцію скликала Німецька фундація ім. Конрада Аденавера (Християнська-демократична фундація), і з української сторони в ній брав участь ген. Петро Григоренко як представник Української Гельсінкської групи. Від Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів брав участь Роман Купчинський.

Конференцію відкрив д-р Бруно Гек, колишній федеральний міністер Західньої Німеччини, тепер голова Аденаверського фонду. Він звернув увагу на те, що це друга з черги конференція фонду — раніше цього року відбулася підготовча конференція в Італії, — де також був присутній ген. Григоренко. Завдання цих нарад, — сказав д-р Гек, — звернути увагу громадськости Німеччини на постійні порушення людських прав у СССР і в східньому бльоці. Тепер, напередодні Мадриду, зокрема важливо, щоб це питання порушувалося в пресі і щоб всі демократичні течії на Заході не відступали від твердої позиції щодо прав людини.

Після виступу д-ра Гека взяв слово Ґергард Кунц, член Бундестаґу від ХДУ (опозиційної партії — Християнсько-Демократичної Унії), він також вичислив причини, чому Захід повинен сьогодні об'єднано вимагати повної перевірки в Мадриді і притягнення СССР до відповідальности за порушення Заключного Акту. В дискусії виступали різні учасники нарад: від росіян — Наталія Ґорбанєвская, Владімір Максімов і Едвард Кузнєцов; від поляків — Андрій Ступилковскі; від чехів — Павел Тиґрид і Ян Тесаж (історик, який недавно виїхав з ЧССР). Від українців виступив ген. П. Григоренко і сказав, що його турбує факт, що на всіх подібних нарадах, де йому довелося бути присутнім, мова йде майже виключно про людські права в якомусь аб-

(Закінчення на стор. 5)

Представники українських груп відбули зустрічі в Мадриді

Мадрид (УІС „Смолоскип"). — Напередодні відкриття Мадридської Конференції, яка розпочала свою працю в столиці Еспанії Мадриді 11-го листопада цього року, сюди прибули представники українських суспільно-громадських, правозахисних і політичних груп та організацій.

На день відкриття Конференції в Мадриді були:

Христина Ісаїв — представниця Комісії Прав Людини СКВУ, яка, згідно з рішенням останньої пленарної Сесії СКВУ, має координувати всі українські виступи в Мадриді в часі Гельсінкської Конференції.

Ген. Петро Григоренко, д-р Ніна Строката-Караванська і Леонід Плющ — члени Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи.

Андрій Фединський, Андрій Каркоць і Олесь Хам — представники вашингтонського Комітету Гельсінкських Ґарантій для України та „Смолоскипу". Олесь Хам з Арґентини рівночасно виконує функцію перекладача на еспанську мову.

Орися Гевка — представниця Комітету Оборони Людських і Національних Прав України з Філядельфії, яка є рівночасно асистенткою д-р Н. Строкатої.

Сенатор Павло Юзик — голова Комісії Прав Людини СКВУ і член Канадської делеґації.

Адвокат Мирослав Смородський - член Американської делеґації.

Адріян Каратницький і Роман Купчинський — представники нюйоркського Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів.

З українського політичного світу до Мадриду прибули лише Ярослав і Слава Стецьки — представники

(Закінчення на стор. 6)

Виставка Гуцалюка притягнула многолюдну публіку Ню Йорку й околиць

Ню Йорк, Н. Й. /Л. К./. — Відкриття ретроспективної виставки видатного і популярного маляра Любослава Гуцалюка, яке наступило у неділю, 9-го листопада ц. р., в год. 1-ій по полудні, тут в приміщенні ґалерії Об'єднання Мистців в Америці /ОМУА/, при 136 Друга Авеню, притягнуло понад 200 осіб публіки та якже влучно засвідчило словам Богдана Певного, який написав у своїй статті про „Гуцалюкову перемогу".

„Гуцалюкова перемога" виказалася вповні не тільки у його невсипущій працьовитості, бож він представив глядачам 46 мистецьких праць-олій /краєвиди, натюр-морти та акти/, але ж і перед відвідувачами цієї виставки розкрилася широка панорама його винахідливости — у шуканні все нових технічних форм у його майстернім орудуванні шпахлею у його багатій тематиці, та його стримлінні до відтворення краси-в бажанні передати її людям.

Перегляд 25-річної малярської професійної праці Л. Гуцалюка /1956-1980/ передав глядачам черґування різновидних періодів у його малярстві — від поскубістичного до сірого періоду, а відтак від постімпресіоністичного до синтези тих усіх напрямків, як про це висловився сам мистець.

Любослав Гуцалюк

А в переливах барв можна побачити різні черґування: від сірих до витончено — ніжнорожевих, від гарячо-соняшних і золотих до пастелевих кольорів і синіх. На його картинах замітні півабстрактні краєвиди з емфазою на стрункі вертикальні лінії. І скрізь — його працям притаманні — ніжність стилю та особлива ясність і тепло, що часто підкреслювали рецензенти.

Виставку відкрив голова ОМУА, скульптор Михай-

(Закінчення на стор. 6)

У світі

ВИБОРЦІ В ТОРОНТО, КАНАДА, всупереч усім передбачуванням вибрали нового посадника міста, а не дотеперішнього. Дотеперішній посадник Торонто був популярною особистістю, особливо серед неанглійських мешканців міста. Джон Сювелл став посадником два роки тому й зразу з'єднав собі широкі верстви населення своєю доступністю й підтримкою різних проєктів, спрямованих на добро біднішої частини населення. Одначе останнім часом почав він підтримувати такі почини, які викликували негодування й сумніви серед широких верств населення. Наприклад, він підтримував вимоги місцевих гомосексуалістів аж до того, що аґітував за вибором представника гомосексуалістів на радного Міської управи, а крім цього ввійшов у конфлікт з міською поліцією та пожарною службою. На його місце обрано 37-річного Арта Еґґлтона, який в більшости випадків займає таке саме становище, як займав Джон Сювелл.

ДО КАЇРУ ПРИБУЛИ ПЕРШІ частини американської спеціяльної формації, які візьмуть участь у спільних єгипетсько-американських вправах. Представники єгипетського командування привітали американців з великим ентузіязмом, а публічний опит звичайних єгипетських громадян виявив, що вони задоволені з такого розвитку подій. Спільні вправи будуть присвячені інтенсивному тренінґові частин в уживанні модерної зброї та співпраці різних частин зброї і різних національних військових елементів. Наголос буде положений на швидкості й рішучості в переводженні операцій. Прибуття американських сухопутних частин для спільних вправ з єгипетськими відділами є продовженням співпраці збройних сил обидвох країн. Уже передтим прибули до Єгипту наймодерніші американські літаки з повною обслугою і з відповідним людським складом для бойового тренінґу єгипетських летунів. Прибули також технічні й тактичні експерти інших родів зброї.

ТЕЛЕВІЗІЯ ПРО УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ

Ню Йорк, Н. Й. — У телевізійній програмі „Біґ" Апл минитс" п'ятий канал передаватиме у понеділок, 17-го листопада о год. 6:50 і в п'ятницю, 21-го листопада о год. 7:56 вечора дещо про українські установи і крамниці — Український Музей в Ню Йорку, церкву св. Юра, танцювальний ансамбль СУМА „Верховинці", Сурму, крамницю м'ясних виробів Куровицького тощо.

Галя і Лія Петрик та Ксеня Гевка репрезентуватимуть видання УНСоюзу на балі преси у Філядельфії

Галя Петрик

Лія Петрик

Ксеня Гевка

Філядельфія, Па., — На щорічному, 8-му Балю Української Преси, що відбудеться в суботу, 15-го листопада, тут в залі св. Йосафата української католицької церкви, видання УНСоюзу репрезентуватимуть близнючки Галя та Лія Петрик та Ксеня Гевка.

Дев'ятнацятирічні Галя і Лія Петрик — студентки „компютор саєнс" у Райдер коледжі Ратґерського університету в Ню Джерзі, як також обидві градуантки Вудров Вілсон середньої школи в Левітавні, Па. Вони є членами українського танцювального ансамблю „Волошки" та на протязі шістьох років навчаються танців у балетмайстрів Роми Прийми-Богачевської та Миколи Жуковина. У них обидвоє є теж замилування до музики, читання і тенісу. Будучи пильними та здібними студентами — вони є членами Крайового Почесного Товариства.

Галя Петрик, яка репрезентуватиме на цьому Балю щоденник „Свобода" була вибрана „Міс Союзівка 1979". Її сестра Лія репрезентуватиме „Український Тижневик".

Одинадцятирічна Ксеня Гевка, учениця початкової школи, новачка в Пласті, яка грає на чельо і фортепіяні, є репрезентанткою дитячого журналу „Веселка".

На балю, що його спонзоруватимуть Світова Федерація Українських Жіночих Організації (СФУЖО) та Союз Українських Журналістів в Америці (СУЖО), гратиме до танців оркестра „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Привіт українським інженерам

Ще й перед напливом на американський континент маси іміґрантів після Другої світової війни були тут українські професіоналісти — лікарі, інженери, професори, журналісти. Але було їм мало. Після того, як катастрофа України у Другій світовій війни викинула за межі рідного краю масу втікачів — нахлинули сюди видатні члени різних професій і з кожним роком їхні ряди побільшуються, бо доповнюють їх абсольвенти високих шкіл. Це вже не одиниці, як було тому яких 60 років, а тисячі. Існує дев'ять окремих професійних і академічних організацій, охоплених спільною Конференцією. Неможливо поставити будь-котру з них вище інших, бо кожна з тих професій — почесна, корисна, високовартісна. Деякі мають здоровий гін діяти в тісному зв'язку з аналогічною організацією в Канаді. Так само 15-16 листопада відбудеться в Торонто, Канада, Сьомий З'їзд Товариства Українських Інженерів Америки і Українського Технічного Товариства в Канаді. Поруч із науковими та сутофаховими доповідями буде на тому З'їзді й мова про тіснішу співпрацю обох названих споріднених організацій.

Вітаємо З'їзд українських інженерів, бо вони видали з-поміж себе видатних науковців-дослідників, видатних фахівців своєї професії і видатних громадян-патріотів. Так було в рідному краю і так є у країнах теперішнього поселення. Українські інженери є поруч із своєю професійною організацією заслуженими членами наукових, молодечих, церковно-релігійних установ і організацій. Вони ставляться до своєї професії не тільки, як заробіткового варстату праці, але і як до почесного звання, яке зобов'язує бути активним громадянином, бути активним членом у різних ділянках конструктивної діяльности всієї вільної громади. Вони є одним з високоосвічених гуртів вільної громади із повним зрозумінням для української культури, української науки і для потреби активної участи у загальному громадському житті.

Уже сам список доповідей, що будуть виголошені на тому Сьомому інженерському З'їзді, вказує, що ці наші інженери цікавляться, як фахівці археологією, автомобільною промисловістю, нуклеарною енерґією, нафтовим промислом та взагалі проблемою енерґії, але й поруч із отими фаховими проблемами — стежать за станом технічних наук у підсовєтській Україні та за тамошнім рухом спротиву. Про різногранність зацікавлення українських інженерів можна теж переконатися із сторінок „Свободи", на яких раз-у-раз появляються статті наших інженерів з ділянки науки і техніки.

Тому треба щиро привітати Сьомий інженерський З'їзд в Торонто і бажати не тільки успіхів самому тому З'їздові, але й успіхів всього інженерського стану — щоби надалі український інженер вмів єднати своє фахове знання і свою професійну працю із активною участю у громадському житті, для прославлення своєї професійної організації і для добра всієї української справи.

Іван Кедрин

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ПОЛЬСЬКИМИ ОЧИМА

Перенесений зі Львова до Вроцлава після Другої світової війни Польський Заклад народови імени Оссолінських", високо в польському громадянстві шанована наукова установа Оссолінеум, видав вже історію 25-ти різних країн і недавно появилась у його видавництві також „Історія України", „Вроцлав, Варшава, Краків, Гданськ", 1979".

Автор — Владислав А. Серчик — поставив собі за завдання спокійним і неупередженим оповідацьким тоном подати хід подій від кам'яної доби аж до найновіших часів. Водночас треба мати на увазі, що книжка вийшла у комуністичній краіні, яка залежна від Москви також у ділянці видавничій, тож автор мусів рахуватися з совєтським підходом до історії. Коли ж взяти на увагу, що В.А. Серчик включив у свою книжку також економічно-господарські та культурницькі справи, то на 500 сторінках можна писати про все це тільки дуже побіжно і загальниково. Тому спроба примирити зрівноважений спокійний об'єктивізм з комуністичною цензурою у Польщі й Москві — квадратура кола. Тож маємо у цьому творі з одного боку дійсно надзвичайно пристойний тон,пристойну номенклятуру, — наприклад, не вживається терміну „Малопольща" тільки „Східня Німеччина" і Західня Україна, — маємо багато окремих подій і цілі епохи представлені вірно і правдиво і маємо ложки дьогтю, що паскудять бочку меду. Наприклад, пишучи про Першу дивізію УНА (Дивізія „Галичина"), автор додає таку заввагу: „...Після місця формування можна було вже приступити до її вишколу, після чого перекинено її до Польщі й Західньої України, де вславився вийнятковою жорстокістю супроти протигітлерівського руху спротиву, однаково польського, як українського". Звідкіля автор взяв таке нісенітне твердження — не подає. Він правильно називає Романа Шухевича — Тараса Чупринку командантом УПА, але у списку прізвищ називає його український націоналіст, старшина куреня Нахтіґаль, вождь Дивізії СС Галичина"... Одночасно поруч із такими історичними фальшами автор стверджує, що у підготовці большевицького наїзду проти Української Народної Республіки в організуванні комуністичних загонів „уряд Радянської Росії дав значну допомогу при їх формуванні та вивинуванні зброєю", — що потверджує, що це насправді не було „повстання" місцевих комуністів, а підготовлена з-зовні большевицька аґресія.

Треба признати авторові, що він у рамках одного тому зібрав величезну масу фактів, дат, прізвищ. Жаль, що не подав докладної бібліографії, тільки „Бібліографічний покажчик", в якому зазначує, що користувався здебільшого творами енциклопедичного характеру. Але „Енциклопедії Українознавства", виданої Науковим Товариством ім. Шевченка у вільному світі — там нема. Нема взагалі ні одного твору, виданого на еміграції, — отож і нема українських наукових, єдино авторитетних творів, що стосуються формацій УПА і Дивізії „Галичина". Між отими джерелами, що ними користувався автор, є 10-томова „Історія України-Руси" Михайла Грушевського, але ж вона доведена тільки до 1658 року. У списку прізвищ називається В. Антоновича, з промовчанням того, що він історик; Багалія і згаданого вже Грушевського, зате нема згадки про таких істориків, як Кордуба чи Крип'якевич, а про Вячеслава Липинського, автора „З Дзєюв України" польською мовою, згадано тільки, як про діяча з часу Центральної Ради, а не історика.

Про пристойний підхід до історії України свідчать світлини. Поруч із світлинами різних большевицьких достойників подані дві світлини Шевченка, дві світлини Петлюри, Івана Мазепи, Петра Могили, Максима Залізняка, Григорія Сковороди, І. Котляревського, М. Шашкевича, М. Драгоманова, І. Вагилевича, Я. Головацького, Івана Франка, М. Павлика, М. Коцюбинського, Марії Заньковецької і низку світлин давніх українських літературних і архітектонічних пам'яток, загалом рівно 60 світлин.

У книзі „Історія України" вражає з одного боку величезна кількість фактичного матеріялу, з другого — лявірування поміж намаганням бути об'єктивним істориком і бажанням триматися офіційного большевицького насвітлювання подій і людей. Згадано про ганебну польську „пацифікацію" в 1930 році і признано, що за Польщі в роках 1919-39 ведено політику національної асиміляції, підкреслено впертий спротив західніх українців, признано теж, що Польща не дотримувала своїх міжнародних зобов'язань, ані власних законів. Але, наприклад, пишучи широко про колективізацію сільського господарства в Україні, промовчав злочинний страхітливий, Москвою уплянований і зорганізований голод. Пишучи чимало про розвиток української культури в різних її ділянках, навіть в образотворчій ділянці, промовчав явище шестидесятників (зате поміщено світлину Рильського).

Звичайно тут мова тільки

(Закінчення на стор. 6)

З НАШИХ БУДНІВ

Перші враження

Питають мене канадські земляки-Бобовники, які мої перші враження з долини міста Ню Йорку, чи вже звик я до нової квартири та й сусідів, як справується деревце під моїм вікном, чи таке чемне, як було тамте, на 44-ій вулиці?..

Відкрито кажучи, як тільки я поселився при Першій Авеню, перше моє враження було таке, ніби я раптом опинився у рідному Львові за польських часів,так частенько тут бренить тепер „снзик урженддови", і на вулицях і по всяких „бизнесах", переплітаючись з еспанськими, в'єтнамським, філіппінським та з іншою екзотикою...

Розуміється, наша-милозвучна теж не пасе задніх, зокрема в неділю під церквою св. Юра при 7-ій Вулиці, яка завершується коло книгарні „Сурма" пляцком імени Шевченка, що немов ота „візірлінія" в люфі карабіна, ніби вона є, і ніби її немає, — як пояснював це явище за „небіжки" — Австрії пан капраль — рекрутові...

З тихим жалем приходиться констатувати, що мова Тараса Шевченка поволі заникає навіть у національних барах, як „Лис Микита", „Орхідея", „Діброва", „Спортова", куди, зрештою, підписаний перестав „учащати", втративши таким способом гроно найкращих друзів, приятелів сердечних, з тим моментом коли відчужився від чарки...

Розуміється, повітря в східній частині міста не таке чисто-бальзамічне, як бувало, скажемо, на Союзівці, чи в Гантері; у вахлярі найрізноманітніших пахів і запахів тут переважає дух вареників, заглушуючи навіть ковбасні аромати фірми Куровицького і Сина. Недаром американський колеґа-репортер назвав ту цілу околицю — „Пироґіленд". Власне над моєю головою знаходиться „фабрика" вареників під шильдом „Пироґі"... Але підписаний, практикуючий українець-католик, залишився вірним парафіяльним вареникам, що їх так саможертвенно продукує наше патріотичне жіноцтво під „офісом" оо. Василіян із парафії св. Юра.

Час-від-часу з шумом-гамом прокочуються давнтавнськими вулицями різнонаціональні фестивалі... Так, для прикладу, під кінець жовтня-місяця вулиця св. Марка три дні гоміла Україною, коли тут відбувався Український осінній фестиваль, спонзорований Організаціями Визвольного Фронту. Хтось з клюбу „Лиса Микити"

(Закінчення на стор. 6)

Я. Гайвас

НОВА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВ'ЯЗКИ ІЗРАЇЛЬСКО-АРАБСЬКОГО КОНФЛІКТУ

Ізраїльсько - арабський конфлікт домінує над всіми іншими явищами на Близькому Сході. Постання держави Ізраїля у травні 1948 року попередили важкі зудари й бої між цивільним населенням і озброєними групами жидів та палестинських арабів. Після постання держави Ізраїля протягом понад 30 років відбулися чотири криваві війни, з яких ніодна не закінчилася миром, а тільки тимчасовим завішенням зброї. В часі такого перемир'я конфлікт не вгасав, а тільки прибирав іншу форму зударів бойових груп з арабського боку і протидії з боку ізраїльських органів безпеки і війська. Завдяки допомозі арабських країн — продуцентів нафтової ропи палестинські бойові організації виросли до величини приватних армій, а політично-бойова централя палестинців — Палестинська визвольна організація — здобула величезні впливи аж до квазі-дипломатичного визнання з боку десятків світових держав. Збудований на неможливо обкраяній території Ізраїль, не зважаючи на величезне арабське засилля, зумів не лише відбити всі скоординовані наступи арабських держав, але й територіяльно поширитися, осягаючи під сучасну пору відносно вигідні стратегічні кордони.

Великодержави

В ізраїльсько-арабський конфлікт уже від довшого часу включилися великодержави на чолі з ЗСА і Совєтським Союзом. В той час, коли уряди ЗСА підтримують ізраїльське право на існування і шукають такої розв'язки, яка дозволила б воюючим сторонам жити мирно побіч себе, Москва використовує арабсько-ізраїльський конфлікт для поширення своїх володінь у тому просторі. Коли Вашінгтон шукає за злагідненням ворожнечі й налагодженням людських відносин між обидвома сторонами, Москва робить усе можливе, щоб конфлікт завогнити й поглибити та довести до такого стану, в якому, використовуючи відповідні умови, Москва могла б інтервеніювати більш чи менш відкрито зброєю. Москва не лише постачає зброю палестинським терористам і взагалі арабським бойовим групам, але й вишколює їх на своєму терені, постачає їм інформації, допомагає їм порадою, зв'язками, дипломатичною і мілітарною експертизою.

В слід за тим крок за кроком вона закріплює себе силою в цьому просторі. Совєтські дорадники в поодиноких арабських країнах, які співпрацюють з нею, доходять до десяток тисяч. Москва наштовхнула арабські країни до збройного нападу на Ізраїль 1973 року, як і перед тим активно сприяла в війні між тими силами.

Врешті Москва, заключивши договір приязні й співпраці з Сирією, послідовно перебирає її під свою контролю так, як перед тим перебрала Палестинську визвольну організацію, а зокрема її лідера Ясіра Арафата, який відбуває туди часті і довгі поїздки. В своїй політичній тактиці супроти арабських країн Москва послуговується вийнятково гнучкою й цинічною методою: коли треба, вона підтримує арабські націоналістичні угрупування, коли їй треба прикидається найбільшим приятелем ісляму, коли треба підтримує родини пануючих, а постійно поза кулісами й невидимими аґентурними дорогами насаджує свою підпільну систему, нелеґальні комуністичні ячейки, диверсантські й розвідочні угрупування і т.п.

Збройний вияв

Окремим елементом, наслідків якого покищо не зовсім можна передбачити у дальшому перебігу подій, є іpaнсько-іракський конфлікт. Хоч цей конфлікт вибух одвертою війною під кінець вересня ц.р., але його коріння тягнуться протягом цілих століть. Виростають вони з ворожнечі й суперечних інтересів між персами й арабами, двома різними расовими й культурними чинниками та з постійно живого конфлікту між різними сектами ісляму. Останній збройний вияв того конфлікту у формі іракськo-іранської війни може тривати довгі й викликати чималі пересунення в цьому обширі. Тож і не диво, що відповідальні чинники Ізраїля шукають можливости використати витворену ситуацію і іpaнсько-іракський конфлікт для знайдення вигідної й тривалої розв'язки для Ізраїля.

В останніх днях опозиційна Партія праці Ізраїля, яка сподіється у чергових виборах здобути більшість і таким чином перебрати знов владу у країні, в протилежності до сучасного режиму Менахема Беґіна, шукає розв'язки по лінії перебудови держави Йорданії в йорданськo-палестинську державу.

Усі ізраїльські політичні чинники погоджуються у тому, що в ніякому разі не можна допустити до постання окремої палестинської держави, бо ця стала б чинником постійних ферментів, диверсій і збройних конфліктів, виконуючи ролю вірного виконавця російських плянів. Провідники Партії праці в Ізраїлі видвигнули проти ідеї маленької палестинської держави, викроєної у великій мірі з території сучасного Ізраїля, ідею одної спільної держави, побудованої з теперішньої Йорданії і деяких частин західнього берега Йордану, який тепер в руках ізраїльтян. Уряд Беґіна

(Закінчення на стор. 5)

Ольга Кузьмович

НА ПОХВАЛУ НАШИХ ДІВЧАТ

Уже в найближчих днях відбудеться восьмий з черги традиційний Баль Преси у Філядельфії.

Як звичайно, ця імпреза має своїх прихильників але і ворогів, має гострих критиків але і оборонців. Чи, однак, не діється це подібно з кожним задумом, з кожною імпрезою, яка порушує у нас певні відчуття, переживання, чи просто збуджує естетичну насолоду? Тож і в тому випадку було б самозрозуміло, що думки на тему балів преси поділені. Але чомусь одним із найбільше вживаним арґументом проти балів преси (а у нас завжди виступається найбільше палко, коли ми є проти чогось) є момент вибору т. зв. „кралі чи королеви Балю Преси" та цілий перебіг того конкурсу. Українська громада, яка постійно у своїх поглядах і реакціях є добрих кілька років позаду загальносвітових течій і у тому випадку руководиться арґументами з-перед принаймні кільканадцяти років, мовляв — „покищо робити конкурси краси, оцінювати дівчат після їхнього зовнішнього вигляду, після виміру тіла чи приємного усміху..." Справді, колись такими катеґоріями руководилися на усіх конкурсах краси популярних в Америці. Але оціночні критерії таких конкурсів давно вже змінилися і сьогодні інтеліґенція, артистичні здібності, студії, знання, грають у осуді кожного жюрі рівнорядну, якщо не більшу ролю в критерії зовнішнього вигляду.

І саме така оцінка ще більше важлива для українського жюрі на наших балях краси. Тут молоді дівчата — репрезентантки поодиноких пресових органів мусять в першу чергу виказатися знанням про українську пресу, орієнтацією в українському громадському житті, мусять самі бути активними в ньому, працювати в українських молодечих організаціях, мати добре знання української мови і літератури — одним словом, виказати свою питоменну українську особовість. Щойно далеко після того розглядають члени жюрі їхній зовнішній вигляд.

Отож,яку кривду роблять цим дівчаткам, які рік-річно заступають наші журнали — ці всі власні гострі критики.

Хто з нас мав щастя хоча б один раз гуторити із тими дівчатками, слухати їх цікавих, інтеліґентних думок, радіти їхнім знанням мови і українського життя — той буде, як я, завжди давати відсіч усім насмішкам чи голосному або тихому критикуванні цих дівчат та їхнього виступу.

За цих вісім років перед очима української громади перейшло біля двісті дівчат, які своїм життям і працею

(Закінчення на стор. 6)

Ярослав Падох

НАУКОВІ КОНҐРЕСИ Й УКРАЇНСЬКА УЧАСТЬ

Приявні запропонували НТШ в ЗСА видати окремим томом „Записок НТШ" доповіді панелю НТШ й інші, що їх виголосили учасники Конґресу. В дискусії в часі гостини взяли участь: Бойко-Блохин, Боцюрків, Осадчук-Кораб, решетар, Палій, Кіс і ін. та господарі зустрічі, Горак і Падох. Останній, вітаючи гостей наголосив ваґу участи українських науковців у цьому великому міжнародному Конґресі й висловив вдоволення, що наша найстарша наукова установа, НТШ, двічі заборонена в Україні її німецьким й совєтським окупантами, живе й розвивається, доказом чого є її видна участь в цьому світовому зборі. НТШ одержало саме запрошення стати постійним членом товариства, яке влаштувало цей і плянує наступні конґреси для совєтських і східньоевропейських студій; а саме: International Committee For Soviet and East European Studies (ICEES).

Світовий Конґрес Істориків у Букарешті

Незапримічений українцями, а щогірше українською наукою, пройшов у серпні цього року XV світовий Конґрес істориків. Відбувся він в столиці Румунії Букарешті й викликав великий відгомін у світі. Взяло в ньому участь кругло 2,000 представників 80 країн світу. Вже ці два числа говорять про значення Конґресу. Хоч ці конґреси істориків відбуваються від початку нашого сторіччя щоп'ять років цьогорічний вперше можна уважати світовим. Ще попередній, що відбувся 1975 року в Сан Франсіско, згуртував був лише 1,400 учасників, але в ньому не брали участи Китай, африканські й арабські країни.

Величезну делеґацію прислав Совєтський Союз, подбавши про представників своїх республік з Кавказу й Азії. Зате Україну репрезентував тільки одним-один науковець. За інформацією „Ноє Цюріхе Цайтунґ" історикам із сусідуючих з Румунією університетів Одеси, Чернівець, Ужгороду і Львова відмовлено дозволу на виїзд. За коментарем згаданого часопису це сталося мабуть зі страху, що на конґресі прийде до зударів з приводу окупації Афганістану. Навіть кільканадцятьмільйонова Східня Німеччина вислала на Конґрес сточленну делеґацію, куди більшу від вісімдесятимільйонової Західньої Німеччини.

Але найбільшу делеґацію на Конґресі мала таки Румунія. Щодругий учасник був румуном. З гумором оцінила це західня преса, мовляв, господарі вислали всіх своїх учителів гімназій і ліцеїв на перешкільний курс. Гордий за свою ролю господаря Конґресу уряд не забув використати цієї вийняткової нагоди, щоб не почванитися своєю історією. Якраз в часі Конґресу відбувалися ювілейні паради з приводу 2050-річчя постання румунської держави „суцільної, централістичної і незалежної", що її мав утворити король Даків Буреґіста...

Своїм розміром, кількістю й добором делеґатів поодиноких країн, місцем, в якому відбувався Конґрес й добором тематики, цей XV Конґрес був у більшій мірі політичним, ніж науковим. Це зразу завважила західня преса порівнюючи його радше з пленарною сесією ОН, ніж з науковою конференцією. Всякий сумнів щодо політичности Конґресу усунув на самому початку його нарад голова держави Чавческу, який, обнявши протекторат Конґресу, виголосив промову, в якій визначуючи ролю й завдання історичної науки закликав істориків, щоб вони в наш час, коли є загрожена цивілізація, мир і незалежність й суверенітет поодиноких націй, стали на захист цих непроминальних цінностей, щоб перешкодити акціям політики насилля й вимушення, яка наново проявилася у міжнароднім житті з початком цього року!

З повені панелів і доповідей, які нерідко відбувалися рівночасно в 30-ти різних приміщеннях, кореспонденти західньої преси підмітили декілька з уваги на їх високу вартість, або навряд з уваги на низький рівень доповідачів й пропаґандивний зміст і форму їх доповідей. Не обійшлося від загальних завважень про низький науковий рівень совєтських делеґатів, після того, як давніших учених заступило нове покоління,здебільшого вояків „вітчизняної війни" без належної освіти.

З особливою гострою критикою вчених Заходу зустрівся делеґат з Москви В.Т.Пашуто, совєтський звітодавець методологічної секції, яка працювала перед Конґресом і в січні 1979 року виготовила в Москві спільні звідомлення на тему: „Становище й роля науки історії у формуванні особистості XX ст." Звітодавець виявився зовсім некваліфікованим й до того пофальшував текст спільного звідомлення. В додатку напав на навчання історії в Західній Німеччині, поставивши за взір совєтські підручники й закликаючи достосувати до них підручники на Заході. При цьому він покликувався на приклад спільного виготування американсько-совєтського фільму про Другу світову війну, який ми мали змогу оглядати. З уваги на каригідне недбальство й довірливість американського партнера, фільм переповнений фальшем і совєтською пропаґандою. Напади Пашуто на Західню Німеччину й її шкільну систему, гаряче піддержували делеґати зі Східної Німеччини. За інформацією часопису „Ді Вельт", 20-го серпня, сам президент Міжнародного Історичного Комітету, який організує конґреси, був примушений інтервеніювати в цій „німецькій суперечці".

Та найсильніше виявився зудар Сходу й Заходу в панелі на тему „Федеративні й плюралістичні держави". Панель розпочала дуже сумлінно виготована доповідь польських істориків Бардаха і Іздебського про „Федералістичну державу і федералістичний принцип в історії". По нім слідувала доповідь Петра Штадлера з Цюріху про федералізм у Швайцарії, а після неї виголосив доповідь „Про совєтську федерацію" член-кореспондент Академії Наук СССР І.А.Поляков. За рапортом „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ" 29-го вересня, його доповідь була на рівні народної школи. Він реферував постанови совєтської конституції без слова про їх історичний розвиток й сучасну дійсність. Він і наступні совєтські доповідачі славили Совєтський Союз, як ідеальну розв'язку національного питання, з приводу чого в нього, мовляв, добровільно включилася низка народів. Опісля один за одним вступали на трибуні представники азійських совєтських республік з похвалою свого свобідного положення й совєтської конституції. „Цей хор добре зоркестрованого конформізму" „Ді Вельт" з 20-го вересня, постарався „спроблематизувати", мабуть, єдиний на Конґресі українець зі Заходу, професор Вільних Університетів у Берліні й Мюнхені й кореспондент швайцарської й німецької преси, д-р Богдан Осадчук-Кораб. Про це пише газета „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ"так: „Західньо-берлінець політолог Б. Осадчук, за походженням українець, встромив кілок у гніздо ос, коли завважив, що включення Естонії, Латвії і Литви до Совєтського Союзу не було наслідком, як твердили „совєтські делеґати", „переможної національної революції", але просто наслідком пакту між Гітлером і Сталіном і що, врешті також Басарабія не просто „повернулася в Совєтський Союз", але її відступлення було вимушене ультиматом під загрозою насилля". Д-р Осадчук згадав також про таємний додатковий протокол до гітлерівського-сталінського договору з 23-го серпня 1939 року, без якого є неможливо пояснити постання Молдавської совєтської республіки, заселеної в більшості румунами.

Виступ проф. Осадчука привітали всі присутні в залі румунського Атенеум грімкими й довготривалими оплесками. Зокрема щиро оплескували її не лише румуни, але більшість делеґатів східнього бльоку. Поляков і Ґарібдзанин з Ериван старалися відповісти на закиди д-ра Осадчука,вживаючи таких арґументів, що все ж таки Сталін переміг Гітлера... Інші ж совєтчики, зокрема Ґеннадій Кузеренко з Москви, не маючи протиарґументів, з криком лаяли Осадчука і публіку, яка його оплескувала, а то й „по-дитячому", за звітом преси, „робила міни".Були й такі, які обороняли ліквідацію Сталіном різних респуб-

(Закінчення на стор. 3)

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ І КНЯЗІВЕН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА

У суботу, 15-го листопада 1980 року, в Філядельфії, Па., відбудеться вже восьмий традиційний Баль Української Преси в ЗСА, що його спільно влаштовують Фінансова комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Спілка Українських Журналістів в Америці (СУЖА).

Одне із завдань цього Балю — це пов'язати українську пресу з молоддю.

До кандидаток на конкурс поставлено вимоги не лише фізичної краси, але й української духової культури. Вони знають українську мову, читають українські видання та працюють у молодечих і студентських організаціях. Все це вкупі творить духову внутрішню красу кожної кандидатки на кралю і князівен української преси.

Маємо шану їх представити:

МАРІЯ РОКСАНА МАКСИМОВИЧ
„Юнак"

17 років, учениця середньої школи Апер Доблін в Форт Вашінгтоні, Па. Плянує студіювати мистецтво і математику. Член Пласту, асистентка в школі українознавства „Рідна Школа". Зацікавлена виховною працею у Пласті, мистецтвом, рисує ілюстрації до „Юнака"; грає на фортепіяні; займається спортом — є членом шкільної дружини тенісу, лякрос і відбиванки. Їздить на лещатах, ковзанах. Їздить на конях. Була вибрана заступницею Гетьманівни на Орликіяді 1979.

ЮЛІЯ МАРІЯ ФЕДИК
„Америка"

18 років, студентка Ля Салл коледжу у Філядельфії, Па., у ділянці комерції. Бажає студіювати право. Член Пласту, танцювального ансамблю „Волошки"; Братства Молоді при парафії св. Архистратига Михаїла; СУСТА; Студентського клюбу при коледжі; Студентської Коаліції у Філядельфії і студентка УКУ. Зацікавлена археологією і філософією. Шість років вчилася балету і сім років — народних танців. Грає на фортепіяні. Має замилування до відбиванки та цікавиться лещатарством.

ЛЮБОМИРА ХРИСТИНА КУШНІР
„Наше Життя"

22 роки, студентка хемії в Рассел Сейдж коледжі, в Ватерлвіті, Ню Йорк. Член Пласту і 99-го Відділу СУА, де проявляє свою діяльність як виховна референтка. Провадить дитячим садочком чотири роки. Зацікавлена музикою, співає у церковному і в жіночому хорах 99-го Відділу СУА.

РОКСОЛЯНА ЯРЕМА
Бюлетень Українського Золотого Хреста

17 років, студентка економіки в Брин Мавр коледжі у Філядельфії, Па. Член Пласту, працювала виховницею по таборах. 12 років грає на фортепіяні. Любить мистецтво, учасниця курсів мистецтва в школі. Грає у дружині копаного м'яча.

РОМАНА РАДОСЛАВА ШКІЛЬНИК
„Вісті Комбатанта"

20 років, студентка Ля Салл коледжу у Філядельфії, Па., ділянка економіки й торгівлі. Член Української Студентської Громади; Українського клюбу при коледжі; Ліги Української Католицької Молоді. Зацікавлена спортом; любить танці та музику. Грає на акордеоні.

ОЛЕНА МАРІЯ ЗАХАРЧУК
„Лис Микита"

18 років, студентка Дрексел університету, Філядельфія, Па., в ділянці біології. Член Пласту, УСК, Братства молоді при парафії св. Михаїла. Зацікавлена біологією, їздою на лещатах. Любить подорожувати.

ЛАРИСА СЛЮСАРЕНКО
„Нові Дні"

18 років, студентка Вест Честер коледжу. Член Пласту. Зацікавлена грою на фортепіяні. Має замилування до відбиванки і лижварства.

УЛІТА ДАРІЯ ОЛЬШАНІВСЬКА
„Народна Воля"

23 роки, студентка клясичної музики — кляса фортепіяну. Член „Молодої Думки"; 75-го відділу СУА; Товариства „Американці в обороні людських прав в Україні"; Пласту; Студентської громади; СУСТА, була членом Комітету Оборони Валентина Мороза; член Українського Музичного Інституту, Спортового Товариства „Чорноморська Січ". Зацікавлена музикою професійно: виступає на концертах, акомпаньює в „Молодій Думці", диригує „Молодою Думкою" в Йонкерсі, Н. Й.; пише музичні композиції. В ділянці спорту — зацікавлена легкою атлетикою, бігом і йога.

У минулому приступала до контестів і була вибрана: Міс Союзівка — 1976, два рази Міс Ессекс кавнті — 1976 і 1978, Міс Норт Джерзі коледжу — 1980. У контесті на Міс Америка в нагороду за своє місце дістала стипендію для студій. Дотепер одержала коло 3-ох тисяч долярів нагород.

ХРИСТЯ ІВАНІВ
„Голос Лемківщини"

18 років, студентка Фордгем університету в Ню Йорку з ділянки торговельного підприємства і права. Член СУМ-А і ТУСМ. Секретарка Управи Осередку СУМ-А в Йонкерсі, Н. Й., та виховниця старших юначок СУМ-А в Йонкерсі. Навчається співу, належить до ансамблю „Промінь" та церковного хору св. Михаїла в Йонкерсі; співає в оркестрі „Сині гори"; грає на фортепіяні і на мандоліні. Належить до танцювальної групи при Осередку СУМ-А в Йонкерсі та до Української Опери. Грає відбиванку в дружині "Крилаті" в Йонкерсі.

ІРЕНА НОГА-ҐИЛБЕРТ
„Українка в Світі"

18 років, студентка педагогіки недорозвинених дітей в Гарріман коледжі в Ню Йорку. Абсольвентка школи українознавства „Рідна Школа" у Філядельфії. Член Пласту. Закінчила всі юнацькі табори. Була членкою танцювального ансамблю „Волошки". Має замилування до музики; грає на гітарі і на флейті. Займається лещатарством.

НІНА ПАЦОВСЬКА
„Вісті СФУЖО"

18 років, студентка Дрексел університету в ділянці інженерії і торгівлі. Член Пласту, Студентської коаліції у Філядельфії і член Студентського товариства при університеті. Зацікавлена балетом, танцює в ансамблі „Волошки", грає на фортепіяні. Грає у відбиванку.

ТАНЯ ФАРІОН
„Шлях"

18 років, студентка Дрексел університету, комерційно-фінансовий відділ. Член Пласту, Українського клюбу при університеті і Української Студентської Коаліції. Виховниця і булавна подруга в Пласті та секретар Клюбу. Зацікавлена грою на фортепіяні, танцями. Грає у відбиванку.

СОФІЯ МАРІЯ ЯНУШ
„Квітучі Береги"

19 років, студентка Філядельфійського коледжу Текстайл енд Саєнс у ділянці моди та торгівлі. Член Пласту, танцювального ансамблю „Волошки", Українського Товариства при університеті. Інструктор школи танцювального ансамблю „Волошки". Зацікавлена клясичними танцями.

ЛІДА МАРТА ГАНІНЧАК
„Наш Голос"

17 років, студентка Ля Салл коледжу Філядельфія, Па., у ділянці компютера. Член Пласту; член Студентського клюбу при коледжі. Зацікавлена грою на фортепіяні; навчалася балету і модерних танців впродовж одинадцяти років. Була редакторкою третьої сторінки шкільного часопису „Антоніян" і за це одержала нагороду.

МАРТА СЕНИК
„Екран"

18 років, студентка в ділянці торговельного підприємства Трентонського стейтового коледжу. Член Пласту, сестричка новачок. Грає на фортепіяні і гітарі. Вишиває і розписує писанки. Грає у відбиванку і теніс.

Роковини Листопадового зриву у Флашінґу

В неділю, 2-го листопада, парохіяни парохії св. Непорочного зачаття в Флашінгу, Н. Й., відсвяткували роковини Листопадового зриву. По Богослуженні отець-парох монсеньйор Монастирський відправив Панахиду за упалих; потім скромною програмою почалось Свято, яке відкрив Ігор Єдлицький. Американський і український гимни відспівали діти віком від 6-ти до 12-ти років, які не говорять по-українськи, але по-українськи співають, диригував Леонід, який хоч не українець з народження, але адоптував собі нашу націю й активно працює в парохії. Ігор Єдлицький англійською мовою влучно і змістовно з'ясував присутнім ціль свята та значення Листопадового зриву. По-українськи начебто спомини виголосив Володимир Фриз. Він точно насвітлив листопад і події у місті Львові. Опісля вірш „Листопад в 1918 році" гарно віддеклямувала Марта Йовик. Під кінець дитячий хор відспівав три пісні: „Ой у лузі червона калина", „Садок вишневий", і „Їхав стрілець". Тут слід підкреслити, що дітей — членів хору, які є четвертим й п'ятим поколінням, народженим в Америці, можна було подивляти, як вони вміло, чистою українською мовою, відспівали ці пісні. Це найбільше можна завдячувати п. Леонідові, який доложив великих зусиль, щоб їх навчити української пісні. Свято коротким словом закінчив отець-парох монсеньйор Монастирський, подякувавши присутнім за участь. На закінчення всі зібрані відспівали „Боже, вислухай благання".

Іван Йовик

Наукові конґреси...

(*Продовження зі стор. 2*)

лік в часі Другої світової війни, арґументуючи це тим, що чейже також американці у свій час, мовляв, винищили індіянів та тримали японців в концентраційних таборах...

Один західній журналіст після цієї дебати зрезиґновано ствердив: Совєтський уряд делеґував до Букарешту забагато апаратчиків, а замало фахівців. Приповідка говорить, що „один у полі не вояк", а американці говорять про „більшість одного"... Мужній виступ проф. Осадчука на цьому конґресі підтверджує правильність американської приповідки.

Сподіваймося, що українські історики у вільному світі відновлять свою участь у світових історичних конґресах, започатковану НТШ у Львові 1933 року на конґресі в Варшаві, та що на черговому конґресі, який відбудеться у 1985 році в Західній Німеччині під проводом новообраного польського вченого Ґейштора, цьогорічна „більшість одного" помітно збільшиться.

Зустріч В. Мороза з українцями Міннеаполісу

У неділю, 12-го жовтня ц.р., загостив до Міннеаполісу, Мін., Валентин Мороз. Він затримався тут на короткий час, по дорозі до міста Манкето, де на другий день він успішно виступив з доповіддю про змагання українського народу перед великим числом студентів і професорів місцевого лютеранського коледжу та багатьох представників преси. З української мови на англійську перекладала Марія Гаврилюк із Чікаго.

Використовуючи свій побут в Міннесоті, Валентин Мороз в товаристві лютеранського пастора Івана Шепа, який є з українського роду, зустрінувся з місцевими українцями в авдиторії школи парафії св. Константина. Програма, модератом якої був д-р Михайло Козак, складалася з двох частин. У присутності біля 350 людей цей цікавий вечір започаткував Юрій Миські з Чікаго висвітленням ним синхронізованого фільму під заголовком „Голоси з іншого світу". Цей надзвичайно цікавий і глибокий змістом фільм в англійській мові, що є власністю організації „Смолоскип", є чи не єдиним цього роду документом про сучасний дисидентський рух в Україні.

Після закінчення цієї частини програми В. Мороза представив присутнім о. прелат д-р Степан Кнап. Змалювавши коротко життєвий шлях Мороза в його боротьбі проти нищення совєтським режимом культурних надбань українського народу, він підкреслив, що нам треба дивитися на нього як на українця, який багато терпів за свій нарід. І хоч після приїзду його у вільний світ між ним і деякими групами української громади зайшли певні непорозуміння, нам невільно забувати, що В. Мороз — це українець-самостійник, безкомпромісовий патріот і оборонець людських прав. Коли він став віч-на-віч з ворогом українського народу, він не злякався, не зломився і не каявся, а навпаки, своєю гідною поставою він став символом незламности духу українського народу. Як такого, нам треба його вітати, не дивлячись на те, чи з усіма його думками погоджуємося, чи ні. Після цих слів, всі присутні встали з місць і привітали В. Мороза довготривалими оплесками. Представники молоді — Катруся Павлишин і Івась Луців вручили йому китицю рож.

В. Мороз у своєму слові говорив про актуальні теми з життя українців у вільному світі.

Він у загальному схарактеризував українську громаду як сильну і конструктивну, але незавжди здібну себе об'єднати. Він висловив думку, що найбільшим недоліком громади є те, що вона не завжди спроможна створити добрий провід. Люди, котрі часто намагаються стати провідниками, не відповідають величині своїх завдань, не завжди розуміють, як далеко їм вільно йти, не пошкодивши основної структури громади. Це — одна з причин, чому наші дії не завжди є успішними, або зовсім неефективними.

Після висловлення, — на думку багатьох, — не цілком оправданих критичних зауваг про українські організації, — УККА, СКВУ і Український Науковий Інститут в Гарварді, — Мороз також скритикував невідповідну, на його думку, поставу багатьох українців до політики Ватикану у відношенні до Української Католицької Церкви. Він також сильно скритикував погляди ген. Григоренка. Він називав їх помилковими, а деякі прямо шкідливими для української визвольної справи, зокрема думки, котрі торкаються історичних відносин двох народів — українців і росіян.

У заключному слові В. Мороз закликав всіх українців до єдности та до того, щоб у своїй праці керуватися добром інтересів поневоленого народу, бо тільки вільна, звільнена від чужої контролі Україна зможе забезпечити вільне життя і ріст всього народу.

Д-р М. Козак

Українка виступила на мадярській академії

Світлана Васілакі

У неділю, 19-го жовтня ц. р., при середній школі Роберт Вагнер у Ню Йорку відбулася урочиста академія, присвячена революції 1956 року у Мадярщині та героям, які загинули в ній.

У першій частині програми виступили мадярські промовці, представники Комітету за вибір на президента Роналда Реґена та Ол Д'амато, кандидата на сенатора зі стейту Ню Йорк.

Друга частина цієї академії, мистецька, відкрилася історичним фільмом „Revolt in Hungary". Слідуючими точками були мадярські танці та співи. Виступила також українська співачка Світлана Васілакі. Пані Світлана, вийшовши на сцену, сказала, що українці симпатизують мадярам, бо ми є також під комуністичним ярмом. Публіка зустрінула ці її слова ентузіястичними оплесками. Першою піснею С. Васілакі проспівала „Прилинь, прилинь" із опери „Запорожець за Дунаєм", потім слідував „Чардаш" із опери „Die Fledermaus" муз. Йогана Штравса. Публіка нагородила співачку овацією і букетом червоних квітів. Акомпаньював мадярський піяніст Золтан Зоранді. Співачка була запрошена брати участь і в інших майбутніх мадярських імпрезах.

З імпрези на імпрезу в Чікаґо

Серед повені різних імпрез у пошану історичних подій і людей дві імпрези на тему сучасних подій заслуговують на відмічення в пресі.

Імпреза п'ятиріччя Клюбу Емеритів при катедрі св. о. Миколая була старанно підготована. У почесному комітеті були о. канцлер В. Білинський, о. прелат П. Леськів, о. М. Олешко, інж. І. Деркач, д-р С. Кочій, д-р Ю. Куляс, ген. К Мандзенко, дир. Р. Мицик, д-р М. Харкевич і інж. Степан Куропась.

Діловий Комітет у складі сімох осіб подбав про відповідну ювілейну програму та декорації шкільної залі, де відбулася імпреза. На чотирьох стінах залі можна було бачити такі написи: „Творім силу емеритів", „Шануйте старших все і всюди, то й довго Ви жити мете", „Шанувати Вас будуть люди, коли й Ви старшими будете", або „Емерити, емерити, ви осінній цвіт, желаєм вам довго жити і многая літ".

У концерті, поєднанім з бенкетом, взяли участь крім о. пароха Леськіва, пані Пігут, солістка Лариса Спрікут, при акомпаньяменті Ерни Куляс; хор емеритів під проводом проф. Шутя та струнний ансамбль.

Про історію клюбу реферували інж. І. Деркач і мгр М. Приймак. Майстром церемонії був мгр Степан Скробач, який вміло справився з довгою програмою. Було багато привітів, між ними — привіт з чеком від каси „Певність", який зложив Петро Сенів. Від сеньйорів УНСоюзу, клюб якого існує вже 6 літ, вітав ювілята голова Комісії УНС Степан Куропась.

Приємно що зустріч закінчено маршом емеритів, слова Г. Черінь, музика В. Шутя:

За нами дні й роки змагання,
Тяжкої праці й тривоги
Пройшли ми сміло без вагання
Далекі буряні дороги.

Були ми вірні батьківщині
І йшли під її прапорами
І зберегли в серцях донині
Ключі від київської брами
Єднайтесь, друзі емерити,
В гурті незламної родини,
Щоб спільно жити і творити
На славу Неньки України.

Після закінчення програми 300 людей, що були на імпрезі, вирушили на імпрезу, що її влаштували *український хор „Дніпро" з Міннеаполісу Мінн.* Цей хор уже відомий в Америці, бо його пісні зарекордовані на платівках. 49 хористів і танцювальний ансамбль у складі 20 людей, яким керував Ярослав Білик, були в суботу, 4-го жовтня, у Мільвокі, а в неділю, 5 жовтня, дали свій виступ для 1,800 людей в школі Лейн Теху Чікаґо. Відомий вже в Америці диригент Микола Бринь вмів підібрати собі артистів величини Петра Цареградського і керівника вокального ансамблю „Євшан-Зілля" Кіру Цареградську. Солістка Лідія Меекс у своєму „Та піду я, піду" зібрала найбільше оплесків. Програма мала деякі оригінальні точки: „Покохались три тополі", „Ой, ти, дубочку, кучерявий", „Ой, чий то кінь стоїть" чи „Ой, наїхали вози з України", та „Виростеш ти, сину", сл. Симоненка. Хор мав гарні однострої, білі сукні, і народні одяги, здалека робив враження молодої групи співаків-професіоналів. Здисципліновані голоси хористів, які почуттєво мінялися відповідно до змісту пісні; а вже танцювальний ансамбль виробляв чудеса. Малі хлопці, що були з родичами на концерті, не відривали очей від козаків на сцені. Не треба нам Вірського з України, маємо Міннеаполіс і інструктора Білого. Як хор, так і танцюристи потребують виступів, бо так набирають вправи, а коли ще публика допише фінансово, то це заохочує давати виступи. А ще як знайдеться такий амбасадор пісні і танку, яким є Микола Бринь, то козацькому роду не буде переводу.

Треба бути вдячним хорові „Дніпро", що зробив для Чікаго таку милу несподіванку. І треба також подякувати 8-му відділові ОЧСУ за спонзорство під протекторатом місцевого УККА. Предсідник відділу д-р Харкевич подякував милим гостям і спонзорам.

Чи виплачується така подорож у невідоме? Так, і ні! Чікаговський хор „Сурма" під батутою д-ра Трухлого виїхав теж до Клівленду і Детройту на гостинні виступи і повернув з дефіцитом. Клівленд не дописав, хористи мусіли навіть заплатити собі вечерю, зате Детройт прийняв „Сурму" по українському звичаєві, хлібом, але до хліба соли вже з огляду на дієту не дають! А фінансово теж дописав!.

Степан Куропась

Тримісячна праця крайової управи УКЮ

Уже наспів осінній час, коли повертаємося до шкіл, коли організації розпочинають наново працю після літніх вакацій. А для одної організації минуле літо було не дуже вакаційним; для одної групи молоді осіння пора буде продовженням їхньої літньої праці, а не праці після відпочинку.

При кінці червня цього року в Едмонтоні делегати клюбів Українського Католицького Юнацтва (УКЮ) вибрали нову Крайову Управу з осідком в Торонто. Ця управа очолена Романом Дусановським, не марнувала часу, та, незважаючи на тимчасову відсутність деяких членів управи, відразу з великим завзяттям узялася до праці. Після трьох місяців праці слід коротко описати дію цієї групи української молоді та поінформувати загальну громаду про їхню діяльність і пляни.

Часті засідання управи скоро накреслили плян праці молодої управи на літню пору. Перш за все потрібно було видати перше число бюлетеню УКЮ, поінформувати членство про успіхи Конгресу та пляни їхньої новообраної Крайової Управи. Вже за короткий час, у серпні, редакційна колеґія склала перше число бюлетеню та розіслала його по всій Канаді.

Реакція членів УКЮ та членів ієрархії, які одержали бюлетень, була одноголосна: дуже добре. Зглядно на кошти, в першому році не передбачується, що бюлетень виходитиме частіше як щоквартально, але цікавий зміст може заохотити читачів вимагати частішого випуску.

Зміст бюлетеню різноманітний: вісті УКЮ, вісті українських церков (як в Канаді, так і в Україні); святкування 1,000-річчя українського християнства та дискусійний форум для обговорення питань, що цікавлять читачів. Якщо б хтось бажав придбати цей цікавий журнал, то може зробити це через крайову управу УКЮ, підписка - 2 дол. річно.

Успіх першого числа бюлетеню примусив редакторів уже приготовляти друге число бюлетеню. У цьому другому будуть подані інформації про найновіші знущання совєтської влади над нашою церквою, матеріяли про ікони та інші цікаві статті. Наступне число появиться з кінцем жовтня цього року.

Другим важливим вчинком крайової управи було підготування пляну праці для клюбів УКЮ. Уже на конґресі згадувано, що треба відновити всеканадський День УКЮ. Цього року в неділю, 9-го листопада, якраз буде цей день. Святкуючи празник свого патрона — архистратига Михаїла, клюби УКЮ переводимуть різні акції, щоб придбати фонди для праці єпархіяльних управ та крайової управи УКЮ. Щоби краще оголосити цей день крайова управа вже розіслала до своїх клюбів афіші, сповіщаючи про День УКЮ.

Та на цьому плян праці УКЮ тільки починається Крайова Управа пропонує своїм клюбам розподілити свою працю та організувати свою активність довкола місячних тем. Ці теми постійно пригадуватимуть членам УКЮ, що правдива християнська віра — це віра, яка спонукає акцію: молитву або суспільну працю. У цьому напрямі продовжується праця УКЮ. Нововибрана управа стримітиме до того, щоб УКЮ дійсно стало центром духовного відродження української молоді та щоб парафії українських церков стали осередками діючих християн.

Мабуть, найважніший вчинок крайової управи УКЮ донині — це успішне переведення конференції „Молодь при Церкві" в суботу, 6-го вересня ц.р., в Анкастері, Онт. Щоби відновити життя УКЮ в Східній Канаді, управи відбули цю конференцію в манастирі Сестер Служебниць, скликавши провідників відділів УКЮ, представників ЛУКЖ та БУК. З благословенням і присутністю Преосвященного Кир Ізидора коло 60 осіб відбули цілий день нарад про стан української молоді при церкві. Починаючи короткою літургічною службою та кінчаючи на молитві до Пресвятої Богородиці, учасники застановилися над духовним станом не тільки нашої молоді, але й також парохій. Та ніхто не закривав реальности, що не все гаразд, але це усіх спонукало застановитися над можливим поліпшенням існуючої ситуації. Після промов, панелю та жвавих дискусій учасники закінчили конференцію із цікавими підсумками. Усі присутні ясно підкреслили потребу духовної обнови нашої церкви та самої УКЮ. Потреба підкреслювати християнські вартості та ними жити. . . Усі погодилися з тим, що, властне УКЮ має бути тим центром християнської духовности української молоді. Дійшли учасники і до другого висновку — УКЮ не є і не може бути компетицією іншим молодечим організаціям. УКЮ існує для усіх молодих українців католиків, які бажають поглиблювати своє духовно-релігійне життя. Членство в УКЮ не заперечує в будьякий спосіб членства в якійсь іншій молодечій організації Але присутні у порядку самокритики заявили, що зачасто УКЮ залишається тільки для англомовної молоді, яка не належить до інших організацій. У майбутньому УКЮ старатиметься поширити свою діяльність, а англомовні члени старатимуться покращати своє знання української мови.

У конференції брали участь: голова Централі Українців Католиків д-р Ю. Пелеха та голови крайових управ БУК та ЛУКЖ, які подали ряд цінних і доцільних порад. Найважливіший успіх конференції — це пізнання потреби спільної дії церковних громад у порушених справах. А, щобільше, познайомлення одних членів УКЮ з іншими дає надію, що у майбутньому ця дія буде однією спільною працею усієї молоді. Варто також згадати, що конференція викликала зауваги до крайової управи УКЮ. Найголовніші між ними — це зорганізування річного відпусту місцевих відділів та конференцію про літургію та загально про український обряд. Але найбільший успіх, віримо, покажеться в покращанні праці УКЮ в наших парафіях.

УКЮ мають й інші скромніші осяги. Найголовніші з них — зустріч голови УКЮ з головою Східньої Конгреґації кардиналом Рубіном, зустріч членів управи УКЮ з головою БУК та представницею ЛУКЖ для обговорення плянів праці, авдієнції управи з преосвященим кир Ізидором та участь голови УКЮ в Конгресі КУК. Ось така велика дотеперішня дія УКЮ.

Обширність цієї праці примусила управу дібрати до свого складу ще дві особи, так що управа тепер складається з десятьох молодих людей. В майбутньому ця управа бажає почати відвідини парохій Східньої Канади, зустрічі з молодечими організаціями та літню подорож — відвідини клюбів Західньої Канади. Одначе, найкращі пляни потребують підтримки громади і, розуміючи це, УКЮ звертається до української громади за духовою підтримкою, бо молодь може багато зробити

Мирослав Татарин

21-ий Відділ СУА відзначив 50-ліття

21-ий Відділ Союзу Українок в Бруклині - Північ 19-го жовтня ц.р. відзначив 50-ліття своєї праці.

Імпреза відбулася у великій залі школи при церкві св. Духа, де після Служби Божої і Панахиди за померлих союзянок зібралися членки СУА й гості у числі коло 150 осіб.

Свято відкрила Марія Козяк-Буліч. Опісля хор союзянок відспівав свій гимн, а відтак о.декан Юрій Бінковський провів молитву. Після вшанування хвилинною мовчанкою пам'яті померлих союзянок, голова 21-го Відділу СУА Емілія Ройовська привітала присутніх та попросила на тостмайстра Марію Рейнарович. Вона, теж всіх привітавши, попросила до слова пресову референтку Марію Гусаковську до доповіді про перший Світовий Конгрес СУА у Ню Йорку в 1932 році, яким тоді керували Юлія Ярема та Олена Лотоцька і на якому промовляла Маруся Бек. Цей Конгрес накреслив ясно, яка повинна бути українська жінка на поселенні і як має виховувати свої діти.

Стаття М.Гусаковської появилася у книжці, що має 44 сторінки і гарну окладинку роботи Ані Борисенко. В цій книжечці надруковані ще привіт від Патріярха Йосифа Сліпого, стаття "Золотий Ювілей" голови СУА Іванни Рожанковської, привіт голови Окружної Управи СУА в Ню Йорку Оксани Щурової та статті голови 21-го Відділу Емілії Ройовської "Ми — 21-ий Відділ СУА упродовж півстоліття" і "Діяльність 21-го Відділу в останніх п'ятьох роках". Там надруковано і привіт пароха церкви св. Духа о.декана Юрія Бінковського.

Голова СУА І.Рожанковська пригадала, що 55 років тому засновано Союз Українок Америки, а вже п'ять років пізніше в 1930 р. засновано 21-ий Відділ цього Союзу в Бруклині, який "визначався дисципліною, завжди був готовий включатися до тих починів, які ставило перед СУА життя, історична дійсність нашої суворої і складної доби. СУА завжди старався лучити свою дію з потребами в Рідному Краю."

О.Щурова згадала про ті пожертви, які СУА складав на потребу Рідного Краю: 1930— вдопомогу Карпато-Українській Державі, а по Другій світовій війні—в допомогу переміщеним українцям в Німеччині.

21-ий Відділ гідно крокував і крокує зі всіми Відділами під прапором СУА, сказала голова 21-го Відділу. Вона також розповіла про працю свого Відділу, яка достосовується до обставин, часу і потреби. Відділ влаштував різні імпрези, свята, концерти, віча, забави, чайні вечори, ходження з колядою, літературні вечори, відчити, зустрічі з письменниками не тільки для себе, але й для ширшого громадянства. Відділ жертвує на всі національні і релігійні потреби. Знаючи, яке велике значення має існування Українського Музею в Ню Йорку, яким опікується СУА, 21-ий Відділ пожертвував 200 долярів на цілі Музею. Справу Музею підкреслювала і провідниця зборів М.Рейнарович, закликаючи разом із опікунками Музею складати давні світлини, книжки та все інше, що засвідчує про українську культуру, до Музею в Ню Йорку.

І.Рожанковська відзначила працю 21-го Відділу тим, що передала його голові Е. Ройовській окрему грамоту, а членки управи 21-го Відділу дали своїй голові за її жертвенну працю малий подарунок. Редактор "Нашого Життя" (21-ий Відділ жертвував на цей журнал 100 долярів) Уляна Любович прочитала одне оповідання із своєї книжки "Розкажу вам про Казахстан" п.з. "Боже деревце", який викликав сильне враження поміж слухачами і на очах деяких заясніли сльози.

Це властиво був один із пунктів програми, хоч його до неї не зараховано, бо вона складалася із співу пісень, які виконував маестро Лев Рейнарович та хор під його керівництвом. Л.Рейнарович проспівав з бандуристкою Л.Ларсон "В зеленім гаю" і дует " Тихо над річкою" з Ст.Пасторе, опісля ще три пісні при музичнім супроводі проф. Т.Левицького:"Кохана Україно" муз. Пашкевича,"Лети тужлива пісне" муз. Веселовського і "Любисток" муз. Білаша. Хор проспівав "Ой, видно село" Ярославенка, "Пісню про Львів" Козака і накінець усім союзянкам і гостям "Сотвори, Господи". Публіка нагородила виконавців рясними оплесками.

На цей Ювлей надіслано численні привіти, поміж якими був від Патріярха Йосипа Сліпого, який закликав членок-матерів присвятити спеціяльну увагу для збереження нашої молоді від дуже шкідливого впливу сучасного розхитаного світу. Привіт від крилошанина о. Любомира Мудрого відчитав о. диякон Богдан Карась, вітаючи 21-ий Відділ і від Об'єднаного Комітету Українських Організацій в Бруклині, якого він є головою. І.Рожанковська вітала Ювілята від Українського Музею в Ню Йорку, який очікує більшої допомоги від громадянства. За головним столом сиділи вищезгадані промовці та колишні голови: Марія Стефанишин, Марія Михайлів, Зеновія Колодій і Віра Кука.

Під час обіду представлено делеґаток СУА з таких Відділів: 1, 35, 64, 71, 72, 82 і 104, як також представників сімох організацій в Бруклині та відому церковну діячку Софію Кравчук, лікаря д-ра Мирона Зарицького і д-ра Л.Луцева, колишнього редактора "Свободи".

У залі влаштовано станок, який репрезентував Український Музей. Його обслуговувала онука колишньої довголітньої голови Катерини Баран (17 років) Павля Бохонко.

Програму закінчила М. Рейнарович словами: "Дякуємо всім гостям! Наше свято для нас велике, а ви його зробили ще більшим!"

Опісля відмовлено молитву, завершуючи відзначування відспіванням українського національного гимну.

Л. Луців

У пошані провідників ОУН

З ініціятиви 3-го Відділу ООЧСУ у неділю, 26-го жовтня ц.р. клівлендська громада врочисто вшанувала провідників Організації Українських націоналістів — 21-шу річниці смерти св.п. Степана Бендери та 3-тю річницю св.п. проф. Степана Ленкавського.

У церкві св. Йосафата в Пармі після служби Божої о. Йосиф Кіснер відправив врочисту Панахиду за спокій душ провідників, що життя своє віддали за Україну і її народ. Під час врочистої Панахиди друзі тримали прапори ОУН, ООЧСУ, УПА та СУМ-А. Зараз по Панахиді всі організовано зійшли до обширної церковної залі, котру громада заповнила по береги. На сцені на українських прапорах виднілй два портрети св.п. С. Бандери і св.п. С.Ленкавського, а посередині-прапор ОУН. Оформленням і вдекоруванням зайнявся Степан Кавка.

Григорій Головка, перевів апель у поклоні впавшим провідникам.

Голова ООЧСУ Микола Поглід, змістовним коротким словом відкрив святочні сходини та попросив присутніх однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять великих синів України, а відтак дальше ведення програми передав Василеві Мудраку.

У першій точці програми була деклямація "Безсмертя" Миколи Вереса, яку бездоганно виконав старший юнак СУМ-А Тарас Мельнік. Проф. Іван Микита прочитав реферат, в якому обширно і чітко з'ясував життя провідників та їхній вклад у працю ОУН і її боротьбу, який присутні вислухали з великою увагою.

У мистецький частині студенти, члени ТУСМ, у складі: Марічка Цибик, Ірка Кулик, Іра Фаріон, у супроводі бандуриста Марка Фаріона, виконали дві пісні: "Ой, у полі могила", та "Ой, у лузі червона калина". Марко Фаріон у власному супроводі бандури з відчуттям проспівав "Думу про Україну", за що присутні нагородили його довготривалими оплесками.

На закінчення цих врочистих святкувань відспівано "Не пора".

Василь Мудрак

Вечір архітектури українських дерев'яних церков

У суботу, 1-го листопада ц.р., в Міннеаполісі, в шкільній авдиторії парафії св. Константина відбувся вечір, присвячений архітектурі дерев'яних церков України. Це був надзвичайно цікавий синхронізований показ малюнків українських дерев'яних церков на прозірках, виготовлених з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні мисткинею Тетяною Тамарською-Баюк з Чікаґо та її мужем Орестом. Цьому показові вони дали символічну назву „Неопалима Купина"- кущ, що горить і не згоряє.

Тому що дерев'яну церковну архітектуру створив сам український нарід і передавав її основні знання з роду в рід, на думку мисткині, Ювілей Хрищення України є дуже доброю нагодою, щоб цю ділянку української культури належно вивчити і поставити на заслужене їй місце в українському мистецтві. Тому після довгих і глибоких дослідів вона доклала всіх зусиль і мистецького хисту, щоб влучно відтворити красу цих церков. Спершу вона їх малювала акриліком на дощинках, а після цього — фотографічним засобом переносила їх на прозірки. Виготовлення цього проєкту забрало кілька років і багато праці, щоб змалювати українські церкви такими, як вони були колись, оточені красою природи і надхненні молитвою українського народу.

В понад двогодинній програмі показано 150 кращих храмів із різних земель України, їхнє мистецьке оформлення, архітектурні подробиці, типові краєвиди тощо. Озвучений на спосіб фільму, з поясненнями і відповідною до тексту музикою, цей показ познайомив глядачів з багатством архітектурного мистецтва наших предків, котрі завдяки їхнім непересічним здібностям і фізичній витривалості створили унікальні скарби світової культури.

У Міннеаполісі — це був перший виступ мисткині Тамарської-Баюк з її надзвичайно цікавим проєктом, виготовленим з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні. Вона плянує відвідати інші українські осередки Америки і Канади. Цей перший виступ мисткині, що мав науково-виховний характер, глядачі прийняли з великим зацікавленням і захопленням.

д-р Михайло Козак

Як це було насправді?

Детройт, Міч. (І.П.)—У неділю, 28-го вересня ц.р., о годині 5-ій по полудні тут відбулася підготована Окружною Управою СУА і референтурою прихильниць СФУЖО в Детройті зустріч учасниці Світової Жіночої Конференції в Копенгагені мґр Марії Квітковської, заступниці голови СФУЖО і голови УЗХ, з українським громадянством, яке заповнило невелику привітну залю Мистецької галерії ЕКО.

Відкрила зустріч Лідія Колодчин, голова ОУ СУА, яка, привітавши прелеґентку і гостей, попросила її до слова.

Прелеґентка подала загальний огляд Конференції з участю 10 тисяч жінок світу, з точнішим описом акцій делеґації СФУЖО, до якої входило 22 особи. це були членки Управи СФУЖО і також представниці жіночих організацій. Усіх було: з Америки 9, з Канади 2, з Німеччини 4, з Франції 2, з Англії 3. До делеґації входила теж д-р Ніна Строката-Караванська та її перекладач мгр Мирослава Стефанюк

Очолювала делеґацію мгр Олена С.Процюк, референтка зв'язків СФУЖО. Далі прелеґентка насвітлила такі акції, переведені спільним зусиллям делеґації у днях від 14-го до 30-го липня ц.р.: пресову конференцію, підготовану мґр Дорою Рак і переведену мґр М.Квітковською, з участю понад 20 журналістів і редакторів чужинної преси; виставку літератури і преси в англійській та інших мовах і зразів українського народного мистецтва; два панелі, один на тему "Дискримінація родин жінок політв'язнів" під проводом п-і Ольги Заверухи та другий "Жінка- інвалід та її підготовка до заробітної праці" під проводом О. Процюк; дводенну голодівку, під проводом Дарії Степаняк; відвідини американської і французької амбасад із врученням наших меморандумів про положення родин політв'язнів в СССР; зустріч із трьома групами Інтернаціональної Амнестії, які опікуються українськими політв'язнями: Іриною Сеник, Іриною Стасів-Калинець та Данилом Шумуком; участь у виставці творів світових мисткинь; зустріч з українцями Данії, Швеції і Норвеґії на прийнятті, влаштованому для української делеґації в містечку Мальме; відвіданні данської Королівської Бібліотеки, якій подаровано Енциклопедію Українознавства в англійській мові; накінець — прийняття для делеґаток Світової Жіночої Конференції, на яку прибуло 80 гостей, жінок, прихильних українській жіночій справі із ЗСА, Данії, Канади, Німеччини, Швеції, Швайцарії, Японії і також із Африки.

Усі ці акції, насвітлила М. Квітковська як успішні, крім одної, панелю на тему „Дискримінація жінок політв'язнів", який зірвала 100-особова боївка", зложена із південноамериканських і африканських жінок, під проводом чоловіка росіянина, який сидів на залі з „Вістями з України" в руках, а коли д-р Караванська дійшла у своєму слові до опису знущань над жінками політв'язнями, він із-за дверей керував виступами „боївки". Ці сцени фільмувала японська телевізія. Цей напад на український панель викликав велике зацікавлення українською делеґацією на цілій Конференції і дійшов до преси. Інші затії совєтської делеґації — спроби знищити нашу виставку, заходи в урядових чинників Конференції заборонити голодівку, і, головне, зовсім усунути делеґацію СФУЖО, мотивуючи тим, що вони цим разом уже привезли „делеґатку України", Ніну Ковальську, яка говорила лише по-російськи, — їм не вдалися завдяки активній поставі українських делеґаток і піддержки Конференції, який на їхні і навіть совєтського уряду звернення не інтервеніював.

Запити й відповіді після доповіді доповняли її тематику. Запити ставили д-р Б. Лончина, д-р М. Климишин, п-і І. Кучер, мгр Ф. Кульчицька, інж. Колодчин та інші.

У доповнення до доповіді були виставлені 32 ілюстрації і світлини, фахово виконані мгр Дорою Рак.

Слід відмітити, що розповідь М. Квітковської була об'єктивна, бо насвітлювала акції всіх делеґаток, без огляду на їхню приналежність до тої, чи іншої організації, країни, громадського чи політичного середовища.

Закрила Зустріч І. Пеленська. Подякувавши прелеґентці за доповідь і присутнім за участь, підкреслила потребу участи українок в житті міжнародного терену і зусилля СФУЖО в цьому напрямі І. Пеленська також подякувала Лідії Колодчин, голові ОУ СУА, та Валентині Євич, референтці прихильниць СФУЖО у Детройті, за підготову Зустрічі. Окремо подякувала жертводавцям з Детройту, які зложили Управі СФУЖО датки на кошти Конференції в Копенгагені.

І.Т.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕВА ЛИКТЕЙ, членка УНС Відд. 58 в Ютиці, померла 10 липня 1980 р. на 87-му р. життя. Нар. 1893 р. в Галичині, Україна; членкою УНС стала в 1933 р. Залишила у смутку племінника Ярослава Ликтея з дружиною та дітьми. Похорон відбувся 14 липня на цвинтарі укр. правосл. церкви св. апп. Петра і Павла в Ютиці, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковалевська, секр.

ГЕЛЕН СТЕЛЛА ШЕЛЛ, членка УНС Т-ва Український Клюб в Іст Чікаґо, Інд., померла 11 липня 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. 1910 р. в Іст Чікаґо, Інд.; членкою УНС стала в 1940 р. Залишила у смутку доньку Дороту і 2 внуків. Похорон відбувся 15 липня 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Гаммонд.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Сцібайло, секр.

ВЛАДИСЛАВА ЛОСЬ, членка УНС Відд. 374 ім. М. Грушевського в Бостон, Масс., померла 12-го липня 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 1923 р. в Україні; членкою УНС стала в 1961 р. Залишила у смутку мужа Захарія, дочки: Михайлину, Софію і Любу, сина Захарія і 4 внуків. Похорон відбувся 15 липня 1980 р. на цвинтарі св. Йосифа у Вест Роксбері.

Вічна Їй Пам'ять!
Вол. Гетьманський, секр.

АНТІН ФАФЕНДИК, член УНС Відд. 221 св. Стефана в Чікаґо, помер 12 липня 1980 р. на 66-му р. життя. Нар. 1914 р. в селі Майдан; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Параску, синів Ярослава і Стефана з дружиною. Похорон відбувся 14 липня 1980 р. на цвинтарі св. о. Николая в Чікаґо.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Карачевський, секр.

АЛЕКСАНДЕР КОРЖЕНЬОВСЬКИЙ, член УНС, В. 375 і 216 ім. Д. Вітовського у Філядельфії, Па., помер 12 липня 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. 1910 р. в Перемишлі, Україна; членом УНС став 1975 р. Залишив у смутку дружину Ірену, сина Богдана, дочку Марію, сестру і двох братів з родинами. Похорон відбувся 17 липня 1980 р. на цвинтарі св. Марії в Абінґтон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Тарнавський, секр.

ВІЛЛІЯМ В. ГАЛЛОРАН, член УНС Відд. 39 Т-ва Українська Січ, в Сиракюзах, Н. Й., помер 21 лютого 1980 р. на 75-му р. життя. Нар. 1905 р. в Ню Йорку, Н. Й.; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Анну і сина Вілліяма з родиною. Похорон відбувся 25 лютого 1980 р. на цвинтарі української церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

Д-Р КЛИМЕНТІЙ МЕЛЬНИК, член УНС Відд. 39 Т-ва Українська Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 18-го травня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Підлісках Великих, пов. Львів; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Лідію, синів: Андрія й Івана, дочки: Юліянну і Христину, 4 внуки, 2 сестрінки та друзів-лікарів. Похорон відбувся 22 травня 1980 р. на цвинтарі української католицької церкви ім. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ГРИГОРІЙ МЕНДАК, член УНС Відд. 233 в Лорейн, Огайо, помер 9 червня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Україні; членом УНС став у 1927 р. Залишив у смутку дружину Марію, п'ятеро дітей і 16 внуків. Похорон відбувся 12-го червня 1980 р. на цвинтарі Кальварія в Лорейн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Дейчаківська, секр.

ЯРОСЛАВА САВЧАК, членка УНС Відд. 430 Т-ва Дністер у Філядельфії, померла 18 червня 1980 р. на 67-му р життя. Нар. 1913 р.; членкою УНС стала у 1974 році. Залишила у смутку чоловіка, доньку, сина і внуків. Похорон відбувся на цвинтарі у Факс Чейс, Філядельфія.

Вічна Їй Пам'ять!
І. Кнігницький, секр.

ФУТА ПЕЛАГІЯ, членка УНС Відд. 49 в Торонто, померла 19 червня 1980 р. на 91-му році життя. Нар. 1889 в Україні. Залишила у смутку сина Михайла, двох внуків і одну правнучку. Похорон відбувся 23 червня 1980 р. на цвинтарі Монт Говп в Торонто.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЮЛІЯ ГАВРИЛЮК, членка УНС Відд. 220 свв Петра і Павла в Чікаґо, Ілл., померла 9 червня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Україні; членкою УНС стала 1934 р. Залишила у смутку дочку Стефанію, внучку і 2 правнуків. Похорон відбувся 12 червня 1980 р. на цвинтарі св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Едвін М. Блідий, секр.

АННА ГУМНЯК, членка УНС, Відд. 220 свв. Петра і Павла в Чікаґо, Ілл., померла 10 червня 1980 р. на 59-му р. життя. Нар. 1921 р. в Чікаґо, Ілл.; членкою УНС стала в 1946 р. Залишила у смутку чоловіка Йосифа, двох синів і дочку. Похорон відбувся 13 червня 1980 р. на цвинтарі св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Едвін М. Блідий, секр.

ВОЛОДИМИР ФУРСІК, член УНС Відд. 14 Т-ва Чорноморська Січ в Нюарку, Н Дж., помер 27 червня на 59-му р. життя. Нар. 1921 р. на Волині; членом УНС став у 1969 р. Залишив у смутку синів Миколу і Стефана та рідню, приятелів і знайомих. Похорон відбувся 30 червня 1980 р. на цвинтарі св. Андрея у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
М П. Отрок, секр.

ЛЕВ МАНДЗЮК, член УНС Відд. 143 Т-ва Любов у Грейт Медовс, помер 24-го червня 1980 р. на 59-му р. життя. Нар. 1921 р. в Україні; членом УНС став у 1963 р. Залишив у смутку дружину Христину, три дочки: Ольгу, Анну і Любу, 2 внуків і брата в Україні Похорон відбувся на Пеквест цвинтарі в Грейт Медовс, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна Мандзюк, секр.

МИХАЙЛО ШКВИРУК, член УНС Відд. 123 св. Марії в Скрентон, Па., помер 23 червня 1980 р. на 61-му р. життя. Нар. 1919 р. в Сімпсон, Па., ЗСА; членом УНС став 1937 р. Залишив у смутку три сестри, трьох братів та дальшу родину і приятелів Похорон відбувся 26 червня 1980 р. на цвинтарі св. Михаїла в Скрентон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Голик, секр.

ОЛЬГА ВОЛОВНИК, членка УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., померла 23 червня 1980 р. на 79-му р. життя. Нар. 1901 р. в Середпільцях, Радехів, Україна; членкою УНС стала 1943 р. Залишила у смутку синів Євгена й Мирона і 3 внуків. Похорон відбувся 27 червня 1980 р. на Елмвуд Парк цвинтарі в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

ВАСИЛЬ БУЛЬБАЧИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 119 Сестрицтва ПДМ в Кампбелл, Огайо, помер 23 червня 1980 р. на 67-му р. життя. Нар. 1912 р. в Україні; членом УНС став у 1953 р. Залишив у смутку Катерину. Похорон відбувся 26 червня 1980 р на цвинтарі св Івана в Кампбелл, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Мамрич, секр.

МИХАЙЛО КОВІНЕЦЬ, член УНС Відд. 147 св. Михаїла в Аллентавн, Па., помер 25 червня 1980 на 93-му р. життя. Нар. 1887 р. в Україні; членом УНС став 1926 р. Залишив у смутку двох синів: Вілліяма і Миколу та п'ять доньок: Іванну, Марію, Агнес, Гелену і Естер, усі замужні. Похорон відбувся 28 червня 1980 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Гуцайлюк, секр.

ЄВСТАХІЯ ЗАХОДНИК, членка УНС Відд. 206 Т-ва Запорозька Січ в Ровд Айленд, померла 25 червня 1980 р. на 91-му р. життя. Нар. 1889 р. в Україні; членкою УНС стала у 1919 р. Залишила у смутку двох синів: Тараса і Теодора, чотири доньки: Марію, Віру, Ольгу й Ірену, 9 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 28 червня 1980 р. на правосл. цвинтарі св. Стефана в Ровд Айленд.

Вічна Їй Пам'ять!
Лев Гардинґ, секр.

МИКОЛА МИКИТЯК, член УНС Відд. 460 ім. Тараса Шевченка в Лондоні, помер 26 червня 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. 1910 р. в селі Озимина, пов. Самбір; членом УНС став у 1966 році. Похорон відбувся 5 липня 1980 р. на цвинтарі св. Петра в Лондоні.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Горнич, секр.

ПРИЄДНАЙТЕСЬ ДО ОСІННЬОЇ КАМПАНІЇ УНСОЮЗУ! МЕТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ.
ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

НОВА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВ'ЯЗКИ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

обстоює інтегральність західнього берега Йордану з Ізраїлем.

Це, на думку лідерів Партії праці, задовольнило б самостійницькі прагнення палестинських арабів з одного боку, а з другого — дало б змогу створити життєздатну державну формацію, яка могла б встоятися на власних ногах і не мусіла б скотитися до ролі інструменту в руках Москви. Цю ідею засудила велика частина населення Ізраїля, а в першу чергу теперішній прем'єр Бегін і члени його коаліції, але її визнав позитивною єгипетський уряд на чолі з президентом Анваром аль-Садатом. Інші заінтересовані арабські й інші чинники ще не мали змоги висловитися в цій справі.

Ідея варта уваги

Ясно, що ідея палестинсько-йорданського державного кондомініюму не задовольнить усіх заінтересованих. Так само передчасно говорити про можливість її здійснення. Але вона є без сумніву новим внеском у шукання розв'язки наболілого конфлікту, який у відповідних умовах може привести до збройного зудару на більшу скалю. І тому слід цю ідею розважити з усіх боків. Ідея йордансько-палестинського державного кондомініюму не нова, але новим є те, що велика, властиво найбільша ізраїльська політична партія підтримала її і таким чином зробила її життєвою силою.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Ген. П. Григоренко...

(Продовження зі стор. 1)

страктному розумінні — а про права націй на самостійність, про національно-визвольну боротьбу підсовєтських народів — чомусь промовчується. Григоренко вимагав, щоб ця конференція в Бонні поставила національні права на тому ж рівні, що і людські права.

Всі учасники конференції були згідні, що Москва поважає тільки сильну позицію і що Захід не може позволити собі роз'єднано виступати у Мадриді. Було сказано, що одне з головних завдань є — робити все, що можливе, щоб оборонити Польщу від можливої совєтської інтервенції, і треба дальше підтримувати боротьбу афганського народу проти нападу СССР.

Увечорі, 27-го жовтня, учасники конференції були запрошені на вечерю з д-ром Гельмутом Кольом, головою партії Християнських демократів і головою парляментарної групи ХДУ-ХСУ, - опозиції в парляменті. Д-р Коль виступив перед вечерею і розказав, чому ХДУ так активно виступає в обороні людських прав; — що велике число членів його партії перебувають в ув'язненні в Східній Німеччині; що партія, хоч програла в останніх виборах у ФНР, буде дальше розвивати свою діяльність. Від імени учасників конференції виступив ген. Григоренко: він розповів дещо з своєї біографії, про службу в армії, війну, протести, ув'язнення у психлікарні і виїзд на Захід. П. Григоренко звернув увагу д-ра Коляна те, що він — українець, представник народу, „який довго бореться за свою самостійність у центрі Европи...Коли в ОН турбуються про самостійність маленьких народів — казав генерал —, то ніхто не хоче слова сказати про українське питання — і на Мадриді буде треба так і сказати".

Наступного дня, 28-го жовтня, на нарадах був прийнятий документ конференції. Петро Григоренко вніс поправки, щоб згадати всіх ув'язнених членів Гельсінкських груп у СССР, і також вніс пропозицію прийняти його заяву від імени Української Гельсінкської групи до Мадридської наради, в якій йде мова про право громадян всіх країн свобідно перевіряти виконання Прикінцевого акту урядами. Ці пропозиції Григоренка були прийняті, як і текст пропозиції В. Буковського про ситуацію в Польщі. Після наради відбулася пресконференція.

На пресконференції виступали: від українців — Петро Григоренко, від росіян — Владімір Буковський, від чехів — Павел Тигрид, від поляків — Андрій Ступилковскі, від румунів — Павло Ґома. Григоренко говорив в основному про переслідування і втрати, які зазнала Українська група — зокрема Григоренко наголошував останні події: засуд Василя Стуса, засуд Ю. Бадзя і вбивства на Україні. Ген. Григоренко також закликав всіх учасників Мадридської наради обороняти Польщу від можливого совєтського наїзду. Буковський більше уваги присвячував польським подіям, Ґома говорив про ситуацію в Румунії.

Слідуючого дня німецька преса широко описала пресконференцію („Ді Вельт", „Франкфуртер Цайтунг" та інші).

Вступайте в члени УНСоюзу!

Звернення...

(Закінчення зі стор. 1)

Тому в повному солідарному порозумінні та тісній співпраці з Українським Народним Союзом (УНС), Українським Братським Союзом (УБС), Союзом Українок Америки (СУА), Українською Вільною Академією Наук (УВАН) та Первоієрархом Української Православної Церкви в ЗСА Блаженнішим Митрополитом Мстиславом і всіма Крайовими організаціями та установами, які зайняли на XIII Конґресі УККА чи після нього таке саме чи подібне становище, ми проголошуємо нашу кожночасну готовість діяти всіма можливими леґальними заходами для привернення нашій Центральній Крайовій Репрезентації (УККА) її справді демократичного репрезентативного всенародного характеру.

Звертаючи увагу на ці основні — й наскрізь шкідливі для української справи — потягнення, підписані апелюють востаннє до тих, що неправно тримають керму УККА в своїх руках, щоб вони залишили керівництво УККА Управі, вибраній на XII Конґресі в 1976 році, яка в свою чергу підготовить надзвичайний 14-ий Конґрес Українців Америки.

Підписали:

Братство Українських Січових Стрільців
Українсько-Американські Ветерани
Об'єднання бувших Вояків Українських Армій /ОБВУА/
Братство колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії
Союз Ветеранів Українського Резистансу /СВУР/
Об'єднання колишніх Вояків УПА
Пласт — Організація Української Молоді.
Український Золотий Хрест /УЗХ/
Організація Державного Відродження України /ОДВУ/
Асоціяція Українців Америки
Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України /ОПВБУ/
Студійне Товариство „Зарево"
Український Визвольний Фонд /УВФ/
Об'єднання Українців Революційно-Демократичних переконань /ОУРДП/
Спілка Українських Журналістів Америки /СУЖА/
Українська Селянська Партія /СЗСУ/
Демократичне Об'єднання бувших Репресованих Українців Совєтами /ДОБРУС/
Молоді Українські Націоналісти /МУН/
Рада Прихильників Української Народної Республіки.

Виставка Гуцалюка...

(Закінчення зі стор. 1)

ло Черешньовський, привітавши Л. Гуцалюка із 25-річчям його мистецької праці та зацитувавши письменника і поета Василя Барку, сказав, що „час є найбільш жорстоким паном, який нищить усе, однак він не зможе знищити творів, що постали з любови, а саме з цієї любови до мистецтва постали Гуцалюкові твори".

Опісля інж. Іван Заяць у своєму слові, коротко зупинившись на біографії маляра, згадав Гуцалюкову ще від дитинства мрію стати колись малярем. Зілюструвавши його початкові кроки в мистецтві, інж. Заяць, йдучи від картини до картини пояснював напрямки, етапи та розвій, стиль і малярську техніку Л. Гуцалюка від найраніших років у його творчості.

Згодом відвідувачі розійшлися оглядати картини Зокрема вражало особливою своєю красою велике полотно-олія. Її глибока інтенсивна синь, перетканa мазками ясно-жовтої фарбами, з питомими на ній мистецеві вертикальними лініями — спонукували біля неї зупинятись. Цю картину Л. Гуцалюк назвав „Уявне місто". Запитаний - в якій країні це місто, він відповів, що воно може існує, а може це — просто...фантазія. Колись, сказав маляр, — можливо він це місто бачив, а відтак він це своє враження відобразив з уяви, як зрештою в цей спосіб мальована більшість його картин, на яких відтворені враження, настрій із колись пережитого моменту.

Виставку, крім уже згаданого скульптора М. Черешньовського, відвідали ще мистецтвознавець Богдан Певний, знані малярі — Петро Холодний, мол., Аркадія Оленська-Петришин, Богдан Савчук, Діонізій Шолдра та інші чільні українські громадяни. Не пройшло кілька годин як розпродано чимало картин.

Виставку, що триватиме до 23-го листопада можна буде відвідувати в суботи і неділі від 1-ої до 6-ої вечора та в будні дні від 6-ої до 8-ої вечора.

Історія України...

(Закінчення зі с тор. 2)

про „Історію України" Владислава А. Серчика, видану тепер (з датою 1979 р.) видавництвом Оссолінеум. Іншими очима, як Серчик, дивився на історію України польський історик Галецький; іншими очима дивляться сучасні великі польські історики Вандич і Дзєвановський. Появу цієї книжки Серчика треба вже привітати, не вважаючи на різні перекручення чи бажання піти назустріч польській і большевицькій цензурі, бо в цій книжці безсумнівно підкреслено самостійницький гін України, наведено навіть клявзулю совєтської конституції про „право" УССР вийти з Союзу Совєтських Соціялістичних Республік. Трудно збагнути, що насправді мав на увазі автор: чи виявити свої симпатії до України й українців — також цитатами у гарному польському перекладі одного вірша Шевченка й уривка із „Слова о полку Ігоревім", — чи доказати свою льояльність і вірність такому підходові до історії України, яким він виступає в „Українській Радянській Енциклопедії". Але книжка цікава, особлива своєю методологією, зручністю втолочення величезного фактажу і широченної тематики за всі минулі часи в рамках однієї книжки. Видано чепурно, майже люксусово, з мапами України з різних часів, із покажчиком прізвищ і списком місцевостей, про які мова у тексті. Докладну рецензію на цю книжку трудно вмістити в обсяг однієї газетної статті, але ця книжка варта того, щоб перевести докладніше її аналізу. Автор очевидячки завдав собі великого труду, перевів велику дослідну працю, але не можна писати правдивої і безсторонньої історії України без знання наукової й політичної літератури, виданої у вільному світі, і не можна теж вимагати щоб під комуністичним режимом вийшла дійсно правдива і безстороння історія України навіть у видавництві такої поважної установи, як польське Оссолінеум.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИСТОПАДА 1980 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є важні справи Проситься всіх членів прибути. — В. Марущак, рек. секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-го Відд., о год. 1:30 до 3 по пол. в залі біля церкви Св. Марії, Washington St. Проситься членство прибути і відібрати дивідендові чеки. — І. Бурнас, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИСТОПАДА 1980 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334 Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінгтон вул. на Пармі. Проситься членів прибути. — Управа.

ЯРМАРОК 83-ГО ВІДДІЛУ СУА

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 23-го листопада ц.р., від год. 9-ої рано до 2-ої по полудні тут в домівці оо. Василіян при 27 Схід 7-ма вулиця відбудеться Ярмарок 83-го Відділу Союзу Українок Америки. У продажу: дитячі книжки, іграшки, хусточки, серветки, вироби з кераміки, прикраси на ялинку та інші речі; добірне домашнє печиво.

ЗБОРИ ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА

; Ірвінгтон, Н. Дж. — В суботу, 29-го листопада ц.р. о год. 5:30 по полудні тут в залі УСВТ „Чорноморська Січ" при 680 Сенфорд авеню відбудуться звичайні Загальні збори із виборами керівних органів Відділу Українського Патріярхального Товариства.

Представники українських...

(Закінчення зі стор. 1)

ЗЧ ОУН і АБН в супроводі членів СУМ-у.

Комісія Прав Людини СКВУ при допомозі вашінгтонського Комітету Гельсінкських Ґарантій для України й інших присутніх в Мадриді українців відкрила Українське Інформаційне Бюро, яке обслуговує чужинців і прибуваючих до Мадриду українських представників інформаціями й відповідними матеріялами.

В понеділок вранці, 10-го листопада, відбувся спільний сніданок українських представників, в якому взяли участь члени Української Гельсінкської групи і її Закордонного Представництва: ген. П. Григоренко і д-р Н. Строката, КПЛ СКВУ — Х. Ісаїв, а також А. Фединський, А. Каркоць О. Хам і О. Гевка, на якому обговорено проєкт влаштування спільної пресової конференції й узгіднено та устійнено спільні українські виступи в Мадриді тих груп і осіб, які уважають за можливе використати Гельсінкські угоди і Мадридську конференцію для української справи.

Того самого дня відбулася в Мадриді пресова конференція Американської делеґації, на якій виступали голова делеґації Ґ. Белл і його заступник М. Кепелмен. З українців на конференції був адв. М. Смородський і акредитовані кореспонденти „Смолоскипу" А. Фединський і А. Каркоць, який ставив питання. В пакеті матеріялів для преси був включений список всіх заарештованих і засуджених членів Української, Литовської, Вірменської, Грузинської і Московської Гельсінкських груп, де виразно відмічено їхню національність. На пресконференції серед численних журналістів були совєтські кореспонденти від „Литературной газеты" і „Советской России".

В понеділок, 10-го листопада, в Мадриді відбувся ще ряд пресконференцій і зустрічів:

АБН влаштував пресконференцію, на якій головним промовцем був голова ЗЧ ОУН Ярослав Стецько, який піддав гострій критиці Гельсінкський договір, як такий. По тій лінії виступали й інші промовці.

Жиди влаштували пресконференцію на захист жидівської активістки в СССР Іди Нудель.

Американська громадська гельсінкська група „Вач" влаштувала пресконференцію-зустріч для обмеженої кількости кореспондентів і запрошених представників, у якій взяв участь А. Каркоць.

Українські представники протягом двох днів напередодні Конференції відбули зустрічі й розмови з членами Американської і Канадської делеґацій, правозахисних груп євреїв, литовців і лотишів, представниками преси.

Сильно в Мадриді заступлена російська еміграція, поділена по лінії своїх ідеологічно-політичних розходжень. Російські солідаристи (НТС) ще на початку жовтня відкрили інформаційне бюро, а з кінцем минулого місяця влаштували першу пресконференцію.

Різні зустрічі і пресконференції готують або в них будуть брати участь російські правозахисники, присутні вже в Мадриді — Алєксєєва, А. Ґінзбурґ і В. Буковський; єврейський активіст — Є. Кузнєцов; член Литовської Гельсінкської групи — Т.Венцлова, і Вірменської — Амбартсум Кхґатян та інші.

Згідно з еспанськими законами, таку діяльність можна вести без жодних обмежень. Зате право на демонстрації є дуже обмежено поліційними органами і на нього треба мати спеціяльний дозвіл. Звичайно поліція дозволяє демонстрації у віддалених від конференційної палати місцях і парках.

Адреса Українського Інформаційного Бюра в Мадриді: Servicio Informativo Ucranios, Hotel Castellana, Paseo de la Castellana 57, Madrid, Spain, tel.: 34-1-410-0200.

СУА відбув День Союзянки

У вирі праці скоро минає час, а з ним проминають різні події у житті особистому і громадському. У цьому році сповняться 40 літ існування Окружної Управи СУА в Ню Йорку, яка за цей довгий, час виконала велику працю, координуючи і даючи напрямні приналежним до неї Відділам.

Одним із починів Окружної Управи від декількох літ є переводити в серпні на Союзівці День Союзянки. І цього року 17-го серпня в погідний, соняшний день з'їхалися союзянки нашої та сусідних Округ, щоб на пару годин відпружити нерви, познайомитися та дружньо поговорити.

Запланований концерт попередила Служба Божа, а відтак — спільний полуденок, приготований 89-им Відділом СУА в Кергонксоні під вмілим проводом голови Оксани Ленець та запопадливих членок 89-го Відділу СУА, під час якого переведено Зустріч з колишніми головами Окружної Управи в Ню Йорку.

Полуденок відкрила заступниця голови 89-го Відділу Ольга Василик, а молитву перевів о. д-р Б. Волошим. Голова Окружної Управи Оксана Щурова привітала союзянок і гостей та попросила до слова заступницю голови Окружної Управи Лідію Магун, яка коротко розповіла про успішну працю Округи на протязі її існування, підкресливши велику заслугу в цьому колишніх голів Окружної Управи, яких вона привітала і причипила кожній з них китицю квітів. Присутніми були: Олександра Різник, Ірина Падох, Олександра Кіршак. Не могли прибути Іванна Рожанковська, Наталія Чапленко, Оксана Рак і Марія Томоруґ. Вшановано однохвилинною мовчанкою двох заслужених колишніх голів — першу голову Окружної Управи св. п. Юлію Ярему та св. п. Іванну Бенцаль, яка протягом 15 років очолювала Округу і стала її почесною головою. Ірина Падох подякувала за те, що вшанували тих, що колись вкладали свою працю і старання та дбали про ріст Округи.

Концерт, у другій частині Дня Союзянки, відбувся в залі „Веселки"; відкрила його голова Окружної Управи Оксана Щурова, привітавши сердечно союзянок і гостей. Новостворений хор 89-го Відділу СУА в Керґонксоні під диригентурою проф. Володимира Бакума відспівав „Гимн СУА" та три пісні: „Тебе нема" муз. Федорова, „Бабине літо" муз. Балтаровича і „Баркаролю" муз. Людкевича, із фортепіяновим супроводом Ірини Федорик. Відтак Христя і Богдан Базилевські, 11-річні близнята, учні школи Кобзарського Мистецтва під музичним проводом Юліяна Китастого з почуттям відіграли на бандурі „Сонце низенько", „Каченята" і „Ой, під гаєм, гаєм". Опісля знана танцюристка Оля Ґенза по-мистецьки виконала сольотанець „В'язанку стилізованих танків", за яку на міжнародному конкурсі вона одержала відзначення. „Козачок" протанцювали Оля Ґенза і Алек Рудзинський при музичному супроводі Славка Косіва. Обоє танцюристи — це відомі талановиті солісти танцювального ансамблю „Верховинці" під проводом хореографа Олега Ґензи.

Слідуючою точкою був виступ дітей д-ра Дам'яна Ірини Федориків з Тексасу, які перебували на вакаціях у бабусі та дідуся подружжя Кондрів на „Золотій осені": Катруся, 13 років, виконала на фортепіяні „Сонату" Бетовена; Тереня, 12 років, заграла „Сонатіна"; Маруся, 10 років, виконала на скрипці „Перпетум"; Софійка, 9 років, скрипка — „Музет" Баха, Даміян, 7 років, чельо — „Ґавот" Луеллі; Лесик, 5 років, скрипка — „Ґантерській хор". На закінчення, до них ще долучилась чотирирічна Галя, скрипка, виконали „В'язанку українських пісень" і „Блималка". Акомпаньювала на фортепіяні мати дітей, піяністка Ірина Федорик. Всі точки програми були старанно підготовані та гарно виконані, за що присутні нагородили дітей довготривалими оплесками.

Всім нашим молодим талановитим виконавцям бажаємо успіхів у їхній мистецькій кар'єрі.

Слід відмітити, що вже від семи років підготовою Дня Союзянки займається культурно-освітня референтка Окружної Управи Надія Савчук, а це нелегка справа у вакаційний час підшукати виконавців. Надія Савчук цього року, так як і минулими роками, із питомим їй гумором та хистом провадила програмою Дня Союзянки, викликуючи у слухачів зацікавлення та веселий і приємний настрій.

Вже від кількох літ із культурно-освітньою референткою співпрацює імпрезова референтка Михайлина Баран, яка є відповідальна за транспорт для союзянок і за підготову та переведення льотерії.

Завдяки гармонійній співпраці членів Окружної Управи і Відділів нашої Округи, цьогорічний День Союзянки пройшов із великим успіхом та залишив присутнім приємні спогади.

Окружна Управа СУА в Ню Йорку висловлює сердечну подяку директорові В. Квасові за можливість переводити День Союзянки на гостинній Союзівці.

Лідія Магун

ЗАЯВА

ДЕЛЕҐАЦІЇ ПЛАСТУ НА XIII КОНҐРЕСІ УКРАЇНЦІВ В ЗСА

Я, пл. сен. Евстахія Гойдиш, голова Крайової Пластової Старшини, в імені КПСтаршини і КПРади, Проводу організації Української Молоді Пласт, що начисляє понад 5,000 членів в ЗСА, звертаюся до вас, Шановна Президія і Делегати XIII Конґресу Українців Америки з проханням взяти до уваги важливість цієї ситуації, що заіснувала наслідком рішення не прийняти найбільш демократичну ротаційну систему в УККА.

Ми, як організація української молоді — понадпартійна організація української молоді, яка в своїх резолюціях подала заклик до усіх молодечих організацій до єдности і співпраці, взиваємо Вас іти слідами цієї молоді, яка хоче спільно працювати для добра української громади і для України. Ця молодь повинна брати приклад із провідників української громади. На жаль, на Конґресі ми не бачимо толеранції, пошани один до одного та прямування до згоди і об'єднання. На роз'єднання чекає наш ворог — ми до цього не можемо допустити. На цьому Конґресі провідники і виховники Пласту шукали підпори і наснаги до дальшої важкої і відповідальної праці над вихованням нашої дітвори і молоді. З чим ми вернемося домів? Що ми перекажемо молодому поколінню, яке хоче гармонійно співпрацювати у зорганізованій українській громаді та виховувати наступне покоління, що має стати в ряди борців за волю нашого народу і за Незалежність України?

Заявляємо, що з огляду на важливі зміни, які зайшли в нарадах XIII Конґресу Українців Америки, вважаємо, що наша участь у ньому не вийде на добро Пласту і всієї української спільноти. Ми складаємо протест:

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Дозвольте пригадати Вам, що вкладки повинні бути вплачені вже в першому дні місяця, коли припадає чергова платність.

Тому проситься належні вкладки вирівнювати не пізніше, як 25-го дня даного місяця.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

На похвалу...

(Закінчення зі с тор. 2)

доказали, що можна полагодити й злучити в одну, нерозривну цілість, усі елементи, які складаються на образ позитивної, української молодої людини поза межами України. Честь їм і слава за це, що вони не посоромилися виступити із тим перед своєю громадою!

Перші враження...

(Закінчення зі с тор. 2)

охрестив цю наскрізь успішну етнічну імпрезу „кучками", з тим, що за традицією, усі сподівалися дощу на жидівські „кучки", а він, уявіть собі, „взяв і впав" на другий день українських...

Під цю пору люд давнтавнський жваво обговорює небуденну гостину Візантійського Хору з Голляндії, та й вичікує нетерпеливо прем'єри драми В. Винниченка „Чорна Пантера і Білий Ведмідь", що її поставить пані Ліда Крушельницька силами своєї Студії Мистецького Слова, вже в цю неділю, 16-го листопада...

Інформували нас у книгарні „Арка", що є великий „ґвалт" за квитками!

Ікер